

Bilag til
DAS

16. januar

2015

Punkt 4 (Spørgerammer – indmeldinger til rammeaftalen 2016)

- Bilag 1: Udkast Indmeldingsskema Udviklingsstrategi 2016
- Bilag 2: Udkast Indmeldingsskema Det forstærkede samarbejde
- Bilag 3: Udkast Indmeldingsskema Central Udmelding vedr. voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
- Bilag 4: Udkast Indmeldingsskema Central Udmelding vedr. børn/unge med alvorlig synsnedsættelse

Punkt 5 (Årsrapporter fra tilbuddene under det forstærkede samarbejde)

NB: Bilagene til punkt 5 er udsendt med dagsordenen som en selvstændig fil

- Bilag 1: Årsrapport Rehabiliteringscenter Strandgården
- Bilag 2: Årsrapport Behandlingscentret Østerskoven
- Bilag 3: Årsrapport Specialbørnehjemmet Kvisten
- Bilag 4: Årsrapport Institut for Syn og Hørelse
- Bilag 5: Årsrapport Birken (Er ikke udsendt med dagsordenen. Eftersendes)
- Bilag 6: Årsrapport Enterne (Er ikke udsendt med dagsordenen. Eftersendes)
- Bilag 7: Årsrapport Kridtsløjfen (Er ikke udsendt med dagsordenen. Eftersendes)
- Bilag 8: Årsrapport Hviddalen (Er ikke udsendt med dagsordenen. Eftersendes)

Punkt 6 (Fokusområdet vedr. sammenhæng mellem social- og beskæftigelse)

- Bilag 1: Udkast til kommissorium

Punkt 7 (Afrapportering fra den regionale følgegruppe vedr. Socialtilsyn Nord)

- Bilag 1: Notat om erfaringer med samarbejdet og dialogen i Regional Følgegruppe til Socialtilsyn Nord – 2014

Punkt 8 (Notat til KKR vedr. borgere med senfølger af seksuelt misbrug)

- Bilag 1: Notat vedr. senfølger af seksuelt misbrug

SKEMA VEDRØRENDE INDBERETNING TIL UDVIKLINGSSTRATEGIEN I RAMMEAFTALE 2016

FRIST FOR FREMSENDELSE AF BESVARELSE:	Senest mandag den 16.marts 2015
BESVARELSEN SENDES TIL:	Sekretariat for rammeaftaler
NB:	E-mail: rammeaftalesekretariat@aalborg.dk Besvarelser bedes fremsendt: <ul style="list-style-type: none">• i word-format• med angivelse af kommunens navn i dokumentets filnavn• som én samlet besvarelse fra kommunen.
SPØRGSMÅL TIL BESVARELSEN KAN RETTES TIL :	Sekretariat for rammeaftaler Thomas Gajhede Haugaard 99 31 15 74 eller tgh@aalborg.dk Lone Boelt Møller 99 31 15 75 eller lbm@aalborg.dk
BESVARELSEN ER FORETAGET AF:	
ANGIV KOMMUNENAVN (I BOKSEN NEDENFOR)	<input type="text"/>
ANGIV KONTAKTPERSON(ER) I KOMMUNEN OG KONTAKTOPLYSNINGER (I BOKSEN NEDENFOR)	<input type="text"/>

VEJLEDNING

OPBYGNING AF INDBERETNINGSDOKUMENTET

- **Indberetningsdokumentet består af 7 dele og 2 bilag, henholdsvis:**

Del 1: Afkrydningskemaer og "fri-tekst" – vedr. sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel.

Del 2: Afkrydningskema og "fri-tekst" – vedr. behov for lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.

Del 3: "Fri-tekst" vedr. kommunens planer om etablering af nye tilbud og/eller overtagelse af regionale tilbud.

Del 4: "Fri-tekst" vedr. kommunens etablering af forebyggende foranstaltninger.

Del 5: "Fri-tekst" vedr. kommunens oplevelser af tendenser og bevægelser.

Del 6: "Fri-tekst" vedr. driftsherreindmeldinger.

Del 7: "Fri-tekst" vedr. driftsherre oplevelser af tendenser og bevægelser.

Bilag 1: Oversigt over målgruppedefinitioner

Bilag 2: Oversigt over lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.

- Det anbefales at danne sig et overblik over hver af de 7 dele og indholdet af de to bilag før besvarelsen påbegyndes.
 - Det anbefales at læse de vejledende bemærkninger, der indleder hver del før spørgsmålene besvares.
-

KLADSKOV

1. AFKRYDSNINGSSKEMAER OG "FRI-TEKST" VEDR. SAMMENHÆNG MELLEM UDBUD OG EFTERSPØRGSEL

VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER

- Afkrydsningsskemaer og "fri-tekst" vedr. sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel skal bidrage til at give et generelt overblik over kommunernes efterspørgsel på området. Dette overblik skal bidrage til at synliggøre behov for bl.a. omstilling, udvidelse og/eller etablering af nye specialiserede tilbud/ydelser målrettet særlige målgrupper og/eller funktionsniveauer. Desuden kan det give et grundlag for drøftelser af behovet for at dette sker i samarbejdesrelationer mellem kommuner.
- I nedenstående spørgsmål skal kommunen vurdere, hvorvidt der opleves sammenhæng mellem kommunens behov for specialiserede tilbud og det samlede udbud af disse tilbud i regionen. Der tages udgangspunkt i 12 overordnede målgrupper på henholdsvis voksenområdet samt børne- og ungeområdet.
- Målgruppedefinitionerne tager udgangspunkt i de kategoriseringer, der er udarbejdet af Socialstyrelsen. Der spørges som udgangspunkt ind til overordnede målgrupper, hvorfor flere af disse overordnede målgrupper omfatter to eller flere undermålgrupper. For at sikre en så korrekt og anvendelig besvarelse som muligt anbefales det derfor, at der kigges på målgruppedefinitionerne inden besvarelsen. Målgruppedefinitionerne findes bagerst i spørgeskemaet (bilag 1).
- Under hvert spørgsmål har kommunen mulighed for at uddybe besvarelsen. Kommunen anmodes om at benytte disse fri-tekst felter til uddybende beskrivelser af årsag og baggrund for vurderingen. Dette især, når der ikke vurderes en sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Dette kan give et langt bedre grundlag for at udlede generelle udfordringer og behov på det specialiserede socialområde.
- Bemærk, at der *ikke* er begrænsninger i antal anslag i "fri-tekst" felterne.

VOKSEOMRÅDET

1. I hvilken grad oplever kommunen sammenhæng mellem kommunens behov for specialiserede tilbud til nedenstående målgrupper på voksenområdet, og det samlede udbud af specialiserede tilbud til denne målgruppe, der er omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen?

Bemærk: Voksenområdet omfatter voksne fra og med 18 år.

Angiv svar med ét X for hver af nedenstående målgrupper	Opfyldelsesgrad efter skala fra 1-5 (1=mindst grad og 5= højest grad)					
	1	2	3	4	5	Ved ikke
Fysisk funktionsnedsættelse ⁱ						
Hjerneske - herunder både medfødt og erhvervet ⁱⁱ						
Udviklingsforstyrrelser ⁱⁱⁱ						
Udviklingshæmning ^{iv}						
Anden intellektuel/kognitiv forstyrrelse ^v						
Psykiske vanskeligheder - herunder sindslidelse ^{vi}						
Multiple funktionsnedsættelser ^{vii}						
Sjældent forekommende funktionsnedsættelser ^{viii}						
Hjemløshed ^{ix}						
Overgreb - herunder voldsramte kvinder ^x						
Misbrug (alkohol- og stofmisbrug) ^{xi}						
Øvrige svære sociale problemer ^{xii}						
<p>Hvis kommunen svarer "1-2" til en eller flere af ovenstående målgrupper, uddyb da svar med beskrivelse af, hvor der opleves mindre grad af sammenhæng med en nærmere specifikation af målgruppen og angivelse af tilbudstype (S) samt eksempelvis antal pladser, indhold i tilbud m.v.:</p> <p>[Skriv her]</p>						

BØRNE- OG UNGEOMRÅDET

2. I hvilken grad oplever kommunen sammenhæng mellem kommunens behov for specialiserede tilbud til nedenstående målgrupper på børne- og ungeområdet, og det samlede udbud af specialiserede tilbud til denne målgruppe, der er omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen?

Bemærk: Børne- og ungeområdet omfatter børn og unge i alderen 0-17 år.

Angiv svar med ét X for hver af nedenstående målgrupper	Opfyldelsesgrad efter skala fra 1-5 (1=mindst grad og 5= højest grad)					
	1	2	3	4	5	Ved ikke
Fysisk funktionsnedsættelse ^{xiii}						
Hjerneskode - herunder både medfødt og erhvervet ^{xiv}						
Udviklingsforstyrrelser ^{xv}						
Udviklingshæmning ^{xvi}						
Anden intellektuel/kognitiv forstyrrelse ^{xvii}						
Psykiske vanskeligheder - herunder sindslidelse ^{xviii}						
Multiple funktionsnedsættelser ^{xix}						
Sjældent forekommende funktionsnedsættelser ^{xx}						
Hjemløshed ^{xxi}						
Overgreb - herunder seksuelle og voldelige overgreb ^{xxii}						
Misbrug (alkohol- og stofmisbrug) ^{xxiii}						
Øvrige svære sociale problemer - herunder omsorgssvigt ^{xxiv}						
<p>Hvis kommunen svarer "1-2" til en eller flere af ovenstående målgrupper, uddyb da svar med beskrivelse af, hvor der opleves mindre grad af sammenhæng med en nærmere specifikation af målgruppen og angivelse af tilbudstype (§) samt eksempelvis antal pladser, indhold i tilbud m.v.:</p> <p>[Skriv her]</p>						

2. AFKRYDSNINGSSKEMA OG "FRI-TEKST" VEDR. LANDS- OG LANDSDELSDÆKKENDE TILBUD OG SIKREDE AFDELINGER

VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER

- Afkrydsningsskema og "fri-tekst" vedr. lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger skal bidrage til at give et bredt regionalt overblik over, hvilke generelle udviklingstendenser inden for efterspørgsel og målgrupper der forventes, samt at give indikationer på årsagssammenhænge hertil. Det generelle overblik kan give en indikation af eventuelle tendenser og/eller udviklingstræk, der kan få betydning for omstilling af kerneydelser og/eller målgruppe/funktionsniveau.
- Såfremt kommunen oplever, at der er forhold, udviklingsperspektiver, kommunens strategi på området, indsatser m.v., som vedrører/har betydning for målgrupperne for de enkelte tilbud, beskrives det i "fri-tekst" felterne.
- Specifikke tendenser indenfor de underordnede målgrupper (fx i forhold til stigende forekomst af bestemte diagnoser) angives ligeledes i "fri-tekst" felterne.
- Kommunens uddybende beskrivelser om efterspørgslen på de konkrete tilbud og målgrupper herfor i "fri-tekst" felterne er afgørende for at kunne få et billede af de årsagssammenhænge, der kan indvirke på tilrettelæggelsen af udbuddet af de rette tilbud og kerneydelser.
- Kommunen bedes specifikt angive den forventede efterspørgsel på ydelser i regi af Center for Døvblindhed og Høretab i det særskilte skema herfor.
- Kommunen bedes desuden indskrive bemærkninger i "fri-tekst" felterne vedrørende følgende forhold omkring de lands- og landsdelsdækkende tilbud og for de sikrede afdelinger:
 - Bemærkningerne bedes så vidt muligt målrettes de konkrete lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger (se bilag 2).
 - Hvis forholdene for målgrupperne på "lang sigt" (2017 og 2018) vurderes anderledes, bedes dette også skitseres i "fri-tekst" felterne under hvert tilbud.
- Bemærk, at der ikke er begrænsninger i antal anslag i "fri-tekst" felterne.

LANDS- OG LANDSDELSDÆKKENDE TILBUD

Lands- og landsdelsdækkende tilbud	1.	2.	3.	4.
<p>1. kolonne: Marker med X - de tilbud, som kommunen <u>ikke</u> havde borgere på i det foregående år.</p> <p>2.-4. kolonne: Marker med X - hvert tilbud for sig i relation til kommunens vurdering af, hvorvidt der opleves sammenhæng mellem kommunens behov for tilbud af denne karakter og tilbuddets udbud af ydelser, pladser m.v.</p> <p>Der må godt både sættes X i kolonne 1 samtidig med i 2, 3 eller 4.</p>	<p>Havde ingen borgere på tilbuddet foregående år</p>	<p>Sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel</p>	<p>Ikke sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel</p>	<p>Ved ikke</p>
Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland)				
Kofoedsminde (Region Sjælland).				
Synscenter Refsnæs, Synscenter Refsnæs/Rådgivning (Region Sjælland)				
Børneskolen på Kolonien Filadelfia (Region Sjælland)				
Instituttet for Blinde og Svagsynede (Københavns Kommune)				
Center for Døve (Gladsaxe Kommune)				
<p>Kommunen bedes i feltet indskrive bemærkninger i vedrørende følgende forhold omkring de lands- og landsdelsdækkende tilbud:</p> <ul style="list-style-type: none"> Årsag og baggrund (antal pladser, indhold m.v.) for vurderingen af, hvorvidt der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Især væsentlig, såfremt der ikke vurderes sammenhæng. Ændringer i kommunens forventede behov for pladser og årsager hertil Udviklingstendenser vedrørende målgrupperne for de lands- og landsdelsdækkende tilbud fx ændringer inden for målgruppe, nye behandlingsmetoder og teknologier med betydning for fremtidigt behov m.v. Udviklingstendenser i i forhold til behovet for de leverede ydelser Udfordringer på området <p>[Skriv her]</p>				

CENTER FOR DØVBLINDHED OG HØRETAB

Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen efter hver af ydelserne	Lovgrundlag	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
<i>Undervisningstilbud til børn og unge under 18 år - herunder</i>				
Skoleafdelingen – Børn med høretab	FSL § 20, stk. 3			
Skoleafdelingen – Børn med høretab med yderligere funktionsnedsættelser	FSL § 20, stk. 3			
Skoleafdelingen for døvblinde børn	FSL § 20, stk. 3			
<i>Undervisningstilbud til voksne - herunder</i>				
Skoleafdelingen – Voksne med høretab	LSV § 1, stk. 2			
Skoleafdelingen for døvblinde voksne	LSV § 1, stk. 2			

SIKREDE AFDELINGER

Sikrede afdelinger	1.	2.	3.	4.
<p>1. kolonne: <u>Marker med X</u> – hvis kommunen <u>ikke</u> havde borgere på sikrede afdelinger foregående år.</p> <p>2.-4. kolonne: <u>Marker med X</u> – hvis kommunen havde borgere på sikrede afdelinger foregående år i relation til kommunens vurdering af, hvorvidt der opleves sammenhæng mellem kommunens behov for tilbud af denne karakter og tilbuddenes udbud af ydelser, pladser m.v.</p> <p>Der må <u>ikke</u> sættes X i kolonne 1 samtidig med i 2, 3 eller 4.</p>	Havde ingen borgere på tilbuddet foregående år	Sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel	Ikke sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel	Ved ikke
Sikrede afdelinger samlet set				
<p>Kommunen bedes i feltet nedenfor indskrive bemærkninger i vedrørende følgende forhold omkring de sikrede afdelinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Årsag og baggrund (antal pladser, indhold m.v.) for vurderingen af, hvorvidt der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Især væsentlig, såfremt der ikke vurderes sammenhæng. - Ændringer i kommunens forventede behov for pladser og årsager hertil - Udviklingstendenser vedrørende målgrupperne for de sikrede afdelinger fx ændringer inden for målgruppe, nye behandlingsmetoder og teknologier med betydning for fremtidigt behov m.v. - Udviklingstendenser i forhold til behovet for de leverede ydelser - Udfordringer på området. <p>[Skriv her]</p>				

3. "FRI-TEKST" VEDR. KOMMUNENS PLANER OM ETABLERING AF NYE TILBUD OG/ELLER OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD

VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER

- Nedenstående omfatter alene den planlagte etablering af egne nye tilbud, som kommunen vurderer vil få betydning for kommunens efterspørgsel på antal pladser, indhold m.v. på tilbud, der er omfattet af Rammeaftalen.
 - Både tilbud, der etableres/forventes etableret i 2015 og 2016 eller senere er relevant for besvarelsen. Angiv i hvert tilfælde gerne tilbudstype, målgruppe, foreløbigt planlagt pladsantal og forventet ibrugtagningstidspunkt.
 - I forhold til nedenstående spørgsmål om overtagelse af regionale tilbud, der er geografisk placeret i kommunen, bemærkes det, at såfremt kommunen ønsker at overtage regionale tilbud i indeværende valgperioden, så skal det indmeldes i forbindelse med Udviklingsstrategi i Rammeaftalen for 2016. Herefter vil næste mulighed være i forbindelse med indmeldingerne til udviklingsstrategien for 2020.
 - Bemærk, at der ikke er begrænsninger i antal anslag i "fri-tekst" felterne.
-

- **Hvilke nye tilbud har kommunen etableret eller planlægger at etablere i 2015/2016, som har betydning for planlægning og udvikling af tilbud omfattet af rammeaftalen?** *(skriv hvilke i boksen nedenfor)*

- **Ønsker kommunen at overtage tilbud fra Region Nordjylland?** *(Hvis ja, angiv hvilke i boksen nedenfor).*

4. "FRI-TEKST" VEDR. KOMMUNENS ETABLERING AF FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER

VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER

- Nedenstående omfatter alene forebyggende foranstaltninger, som kommunen vurderer, erfarer og/eller forventer vil få betydning for kommunens efterspørgsel på antal pladser, indhold m.v. på de specialiserede tilbud, der er omfattet af rammeaftalen.
 - Både forebyggende foranstaltninger, der er etableret i 2015 og forebyggende foranstaltninger, der planlægges etableret i 2016 eller senere er relevant for besvarelsen.
 - Kommunens uddybende beskrivelser i "fri-tekst" feltet omkring forebyggende foranstaltninger er afgørende for at kunne få et billede af de årsagssammenhænge, der kan indvirke på tilrettelæggelsen af udbuddet af de rette tilbud og kerneydelser på det specialiserede socialområde.
 - Bemærk, at der ikke er begrænsninger i antal anslag i "fri-tekst" feltet.
-

- **Hvilke forebyggende foranstaltninger, har kommunen etableret eller planlægger at etablere i 2015/2016, som har betydning for planlægning og udvikling af de tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftalen? (skriv hvilke i boksen nedenfor)**

5. "FRI-TEKST" VEDR. KOMMUNENS OPLEVELSER AF TENDENSER OG BEVÆGELSER

VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER

- Kommunens uddybende beskrivelser om tendenser og bevægelser med relevans for det specialiserede socialområde under "fri-tekst"- felterne nedenfor er afgørende for at kunne få et billede af de årsagssammenhænge, der kan indvirke på tilrettelæggelsen af udbuddet af de rette tilbud og kerneydelser.
 - Bemærk, at der ikke er begrænsninger i antal anslag i "fri-tekst" felterne.
-

- **Hvilke tre tendenser vil i kommunen være de mest dominerende i 2015/2016 på det specialiserede socialområde?**
(skriv hvilke i boksen nedenfor)

- **Ser kommunen nogen tendenser eller behov i kommunen, der giver anledning til ændring i kapaciteten i forhold til de målgrupper som fremgår af bilag 1?** *(skriv hvilke i boksen nedenfor)*

- **Oplever kommunen andre bevægelser, som kan have betydning for det fælleskommunale samarbejde på det specialiserede socialområde?** *(skriv hvilke i boksen nedenfor)*

6. DRIFTSHERREINDMELDINGER

VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER

- Herunder bedes Region Nordjylland/kommunen som driftsherrer for rammeaftaletilbud indmelde permanente ændringer i forhold til kapacitet, ydelser og fagligt indhold m.v.
 - Bemærk, at der ikke er begrænsninger i antal anslag i felterne.
-

Navn på tilbud:
Målgruppe:
Ydelser:
Beskrivelse af forslag:
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:

Kontaktoplysninger:

Navn på tilbud:
Målgruppe:
Ydelser:
Beskrivelse af forslag:
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:

Kontaktoplysninger:

Navn på tilbud:
Målgruppe:
Ydelser:
Beskrivelse af forslag:
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:

Kontaktoplysninger:

Navn på tilbud:
Målgruppe:
Ydelser:
Beskrivelse af forslag:
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:

Kontaktoplysninger:

Navn på tilbud:
Målgruppe:
Ydelser:
Beskrivelse af forslag:
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:

Kontaktoplysninger:

7. "FRI-TEKST" VEDR. DRIFTSHERRER OPLEVELSER AF TENDENSER OG BEVÆGELSER

VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER

- Driftsherres uddybende beskrivelse af tendenser og bevægelser på området i nedstående fritekstfelter giver et billede af, om der er behov for ændringer i udbuddet af tilbud og ydelser samt et indblik i årsagerne hertil.
 - Bemærk, at der ikke er begrænsninger i antal anslag i "fri-tekst" felterne.
-

- **Oplever Region Nordjylland/kommunen som driftsherrer for rammeaftaletilbud bevægelser, der kan have betydning for det fælleskommunale samarbejde på det specialiserede socialområde?** *(skriv hvilke i boksen nedenfor)*

- **Oplever Region Nordjylland/kommunen som driftsherrer for rammeaftaletilbud, at der er særlige problemstillinger med hhv. venteliste eller tomme pladser?** *(hvis ja, angiv hvilke i boksen nedenfor)*

- **Oplever Region Nordjylland/kommunen ændrede strategier eller tendenser hos kommuner i *andre* regioner, og i tilfælde heraf kommunens/Regionens vurdering af konsekvenserne heraf?** *(skriv hvilke i boksen nedenfor)*

BILAG 1: MÅLGRUPPEDEFINITION I RAMMEAFTALE 2016

Målgruppedefinition med afsæt i Socialstyrelsen målgruppekategorisering

Overordnet målgruppe, der indgår i rammeaftalen	Eksempler
Fysisk funktionsnedsættelse	<ul style="list-style-type: none"> • Døvblindhed (medfødt og erhvervet) • Hørenedsættelse • Kommunikationsnedsættelse • Mobilitetsnedsættelse • Synsnedsættelse • Anden fysisk funktionsnedsættelse.
Hjerneskade	<ul style="list-style-type: none"> • Medfødt • Erhvervet.
Udviklingsforstyrrelser	<ul style="list-style-type: none"> • Autismespektrum • Opmærksomhedsforstyrrelse • Udviklingsforstyrrelse af sansemotoriske færdigheder • Udviklingsforstyrrelse af skolefærdigheder • Udviklingsforstyrrelse af tale og sprog • Anden udviklingsforstyrrelse.
Udviklingshæmning	<ul style="list-style-type: none"> • Downs syndrom • Anden udviklingshæmning.
Anden intellektuel/kognitiv forstyrrelse	<ul style="list-style-type: none"> • Demens • Anden intellektuel/kognitiv forstyrrelse.
Psykiske vanskeligheder - herunder sindslidelse	<ul style="list-style-type: none"> • Angst • Depression • Forandre virkelighedsopfattelse • Personlighedsforstyrrelse • Spiseforstyrrelse • Stressbelastning • Tilknytningsforstyrrelse • Anden sindslidelse.
Multiple funktionsnedsættelser	<ul style="list-style-type: none"> • Borgere uden talesprog med flerhed af svære fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.
Sjældent forekommende funktionsnedsættelser	<ul style="list-style-type: none"> • Sjældne, alvorlige og kroniske diagnoser/syndromer, som under 1000 borgere i Danmark lider af.
Hjemløshed	<ul style="list-style-type: none"> • Husvilde • Funktionelt hjemløse.
Misbrug	<ul style="list-style-type: none"> • Alkoholmisbrug • Stofmisbrug.
Overgreb	<ul style="list-style-type: none"> • Overgreb i nære relationer • Seksuelt overgreb • Voldeligt overgreb • Ærerelateret konflikt • Andet overgreb.
Øvrige svære sociale problemer	<ul style="list-style-type: none"> • Indadreagerende adfærd • Kriminalitet • Omsorgssvigt • Prostitution • Seksuel krænkende adfærd • Selvmordstanker eller - forsøg • Selvskadende adfærd • Social isolation • Udadreagerende adfærd • Andet socialt problem.

BILAG 2: OVERSIGT OVER LANDS- OG LANDSDELSDÆKKENDE TILBUD OG SIKREDE AFDELINGER

Landsdækkende tilbud

Tilbud	Målgruppe	Driftsherre (kommune/region)
Kofoedsminde	Voksne udviklingshæmmede, som har en dom eller er idømt en foranstaltning på åbne eller sikrede afsnit.	Region Sjælland
Center for Døvblindhed og Høretab	Døvblinde børn og unge.	Region Nordjylland
Synscenter Refsnæs, Synscenter Refsnæs/Rådgivning	Blinde børn og unge.	Region Sjælland
Instituttet for Blinde og Svagsynede	Unge og voksne blinde og svagsynede.	Københavns Kommune
CFD (Center for Døve)	Unge og voksne med høretab.	Selvejende institution med overenskomst med Gladsaxe Kommune
Børneskolen på Kolonien Filadelfia	Børn med epilepsi.	Selvejende institution med overenskomst med Region Sjælland

Landsdelsdækkende tilbud med relevans for Nordjylland

Tilbud	Målgruppe	Driftsherre (kommune/region)
Center for Døvblindhed og Høretab	Døve og hørehæmmede børn og unge.	Region Nordjylland

Sikrede afdelinger

Tilbud	Driftsherre (kommune/region)
Kompasset	Region Nordjylland
Koglen	Region Midtjylland
Grenen	Region Midtjylland
Egely	Region Syddanmark
Bakkegården	Region Sjælland
Stevnsfortet	Region Sjælland
Sølager	Region Hovedstaden
Sønderbro	Københavns Kommune

ⁱ Døvblindhed (medfødt og erhvervet), Hørenedsættelse, Kommunikationsnedsættelse, Mobilitetsnedsættelse, Synsnedsættelse, Anden fysisk funktionsnedsættelse.

ⁱⁱ Medfødt, Erhvervet

ⁱⁱⁱ Autismespektrum, Opmærksomhedsforstyrrelse, Udviklingsforstyrrelse af sansemotoriske færdigheder, Udviklingsforstyrrelse af skolefærdigheder, Udviklingsforstyrrelse af tale og sprog, Anden udviklingsforstyrrelse.

^{iv} Downs syndrom, Anden udviklingshæmning.

^v Demens, Anden intellektuel/kognitiv forstyrrelse

^{vi} Angst, Depression, Forandret virkelighedsopfattelse, Personlighedsforstyrrelse, Spiseforstyrrelse, Stressbelastning, Tilknytningsforstyrrelse, Anden sindslidelse.

^{vii} Borgere uden talesprog med flerhed af svære fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

^{viii} Sjældne, alvorlige og kroniske diagnoser/syndromer, som under 1000 borgere i Danmark lider af.

^{ix} Husvilde, Funktionelt hjemløse.

^x Overgreb i nære relationer, Seksuelt overgreb, Voldeligt overgreb, Ærerelateret konflikt, Andet overgreb.

^{xi} Alkoholmisbrug, Stofmisbrug.

^{xii} Indadreagerende adfærd, Kriminalitet, Omsorgssvigt, Prostitution, Seksuel krænkende adfærd, Selvmordstanker eller -forsøg, Selvskadende adfærd, Social isolation, Udadreagerende adfærd, Andet socialt problem.

^{xiii} Døvblindhed (medfødt og erhvervet), Hørenedsættelse, Kommunikationsnedsættelse, Mobilitetsnedsættelse, Synsnedsættelse, Anden fysisk funktionsnedsættelse.

^{xiv} Medfødt, Erhvervet

^{xv} Autismespektrum, Opmærksomhedsforstyrrelse, Udviklingsforstyrrelse af sansemotoriske færdigheder, Udviklingsforstyrrelse af skolefærdigheder, Udviklingsforstyrrelse af tale og sprog, Anden udviklingsforstyrrelse.

^{xvi} Downs syndrom, Anden udviklingshæmning.

^{xvii} Demens, Anden intellektuel/kognitiv forstyrrelse

^{xviii} Angst, Depression, Forandret virkelighedsopfattelse, Personlighedsforstyrrelse, Spiseforstyrrelse, Stressbelastning, Tilknytningsforstyrrelse, Anden sindslidelse.

^{xix} Borgere uden talesprog med flerhed af svære fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

^{xx} Sjældne, alvorlige og kroniske diagnoser/syndromer, som under 1000 borgere i Danmark lider af.

^{xxi} Husvilde, Funktionelt hjemløse.

^{xxii} Overgreb i nære relationer, Seksuelt overgreb, Voldeligt overgreb, Ærerelateret konflikt, Andet overgreb.

^{xxiii} Alkoholmisbrug, Stofmisbrug.

^{xxiv} Indadreagerende adfærd, Kriminalitet, Omsorgssvigt, Prostitution, Seksuel krænkende adfærd, Selvmordstanker eller -forsøg, Selvskadende adfærd, Social isolation, Udadreagerende adfærd, Andet socialt problem.

KLADDE

INDMELDINGSSKEMA TIL DET FORSTÆRKEDE SAMARBEJDE 2016

FRIST FOR FREMSENDELSE AF BESVARELSE:

Senest mandag den 16.marts 2015

BESVARELSEN SENDES TIL:

Sekretariat for rammeaftaler

E-mail:

rammeaftalesekretariat@aalborg.dk

NB:

Besvarelser bedes fremsendt:

- i word-format
- med angivelse af kommunens navn i dokumentets filnavn
- som én samlet besvarelse fra kommunen.

SPØRGSMÅL TIL BESVARELSEN KAN RETTES TIL :

Sekretariat for rammeaftaler

Thomas Gajhede Haugaard

99 31 15 74 eller tgh@aalborg.dk

Lone Boelt Møller

99 31 15 75 eller lbm@aalborg.dk

BESVARELSEN ER FORETAGET AF:

ANGIV KOMMUNENAVN (I BOKSEN NEDENFOR)

ANGIV KONTAKTPERSON(ER) I KOMMUNEN OG KONTAKTOPLYSNINGER (I BOKSEN NEDENFOR)

Myndighedsansvarlig:

Udfylder af skema:

1. INDLEDNING

I forbindelse med vedtagelsen af udviklingsstrategien for 2015, blev det forstærkede samarbejde omkring de mest specialiserede tilbud i Nordjylland godkendt. De omfattede tilbud er alle udvalgt på baggrund af deres særlige rolle for forsyningen i Nordjylland, hvorfor der også er en forventning om, at alle kommuner med mellemrum vil have behov for at benytte disse. Forud for vedtagelsen har de nordjyske kommuner og Region Nordjylland som driftsherrer haft mulighed for at indmelde tilbud til at blive omfattet af dette udvidede samarbejde på tværs af det nordjyske område, og på baggrund af fastlagte udvælgelseskriterier peget på syv tilbud, der falder ind under disse kriterier. Tilbuddene er

1. Fagcenter for Autisme og ADHD: *Enterne og Specialbørnehaven Birken* [Driftsherre: Aalborg Kommune].

Enterne yder døgntilbud til børn og unge med udviklingshæmning med hoveddiagnosen autisme i svær grad i kombination med særlig kompleks adfærd. *Specialbørnehaven Birken* yder særlig dagtilbud til børn i alderen 0-7 år med hoveddiagnosen "autisme i svær grad", ofte i kombination med andre psykiske udviklingsforstyrrelser.

2. Kridtsløjfen (Kridtsløjfen og Hviddalen) [Driftsherre: Aalborg Kommune].

Kridtsløjfen leverer botilbud og *Hviddalen* dagtilbud til døve borgere med funktionsnedsættelser, der har tegnsprog som den primære kommunikationsform.

3. Behandlingscenteret Østerskoven [Driftsherre: Region Nordjylland].

Behandlingscenteret Østerskoven leverer Intensiv døgnbaseret neurorehabilitering for mennesker med erhvervet og medfødt hjerneskade til unge og voksne mennesker med moderat, svær til meget svær medfødt hjerneskade. Tilbuddet har særligt fokus på unge.

4. Rehabiliteringscenter Strandgården [Driftsherre: Region Nordjylland].

Rehabiliteringscenter Strandgården yder intensiveret døgnbaseret neurorehabilitering til voksne mennesker med meget svær erhvervet hjerneskade. Tilbuddet er beliggende på Mors, og har 10 pladser til døgnophold. Strandgården tilbyder ydelser efter Lov om Social Service § 107 om længerevarende ophold.

5. Specialbørnehjemmet Kvisten [Driftsherre: Region Nordjylland].

Specialbørnehjemmet Kvisten yder døgnophold til multihandicappede børn og unge i alderen 0-18 år med særligt behov for sygepleje.

6. Institut for Syn og Hørelse [Driftsherre: Region Nordjylland].

Institut for Syn og Hørelse yder rådgivning, og vejledning, tilbyder undervisning og producerer hjælpemidler til mennesker med nedsat syn, hørelse eller andre kommunikationsvanskeligheder (herunder Cochlear implanterede; voksne med svær titnitus og lydoverfølsomhed samt ALS-diagnosticerede).

7. Det tidligere Taleinstitut som overtaget af Aalborg Kommune: *Hjerneskadecenter Nordjylland og Tale-Sprogområdet*. [Aalborg Kommune].*

Hjerneskadecenter Nordjylland yder intensiv ambulans rehabilitering til børn, unge og voksne med erhvervet hjerneskade samt talepædagogisk undervisning til borgere med ALS (LSV)

Tale-Sprogområdet yder talepædagogisk undervisning, undersøgelse, rådgivning og vejledning til børn med massive sproglige og kommunikative vanskeligheder i kombination med andre komplekse problemstillinger og voksne med stemme-, stamme- og udtalevanskeligheder.

* I det Aalborg Kommune som driftsherre af det tidligere Taleinstitut ultimo 2014/primo 2015 afholder bilaterale møder med de nordjyske kommuner omkring den fremadrettede anvendelse af Taleinstituttets ydelser på såvel hjerneskade som tale/sprog området, vil der ikke skulle meldes ind i forhold til dette i 2015. Aalborg Kommune forestår processen omkring kommunernes fremtidige anvendelse af tilbudet samt ønsker til ændringer/udvikling af ydelserne i dette regi, og vil fremlægge resultaterne af dette arbejde for Den Administrative Styregruppe.

Læs mere om det forstærkede samarbejde i folderen: [Det Forstærkede Samarbejde - Et samarbejde med fokus på særligt specialiserede tilbud i Nordjylland.](#)

Det forstærkede samarbejde bygger på en gensidig dialogforpligtigelse mellem de kommunale myndighedsfunktioner og de kommunale/Regionale udførerfunktioner således at det sikres, at der løbende finder en åben og rettidig dialog sted i forhold til de tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde. Det henstilles derfor til, at der gives så nøjagtige oplysninger som muligt i nedenstående indmeldinger, idet det bedste afsæt for en frugtbar dialog skabes ved en åben adgang til at indmelde alle de typer af udfordringer, som myndighed måtte opleve i relation til tilbuddene. Med henblik på at sikre den gensidige dialog har driftsherrene for de respektive tilbud under det forstærkede samarbejde udarbejdet årsrapporter for disse, der er vedlagt denne skrivelse således at myndighed også har mulighed for at forholde sig til driftsherres tanker for såvel tilbuddenes ydelser som de forskellige målgrupper.

Årsrapporterne for de respektive tilbud under det forstærkede samarbejde er vedlagt dette indmeldingsskema, men kan også tilgås via dette link: [\[Link til årsrapporterne\]](#). Der er endvidere i indmeldingsskemaet direkte link til de enkelte tilbuds beskrivelser på Tilbudsportalen¹ og tilbuddenes respektive ydelseskataloger eller hjemmesider.

I forbindelse med kommunens indmeldingsproces er nedenstående skemamateriale udarbejdet med henblik på at myndighedsfunktionerne i de respektive nordjyske kommuner melder ind vedr.:

- Kommunens forventede brug af tilbuddene (kommunens myndighedsfunktion angiver det forventede forbrug af de respektive tilbud og begrundes samme)
- Kommunens ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddene (kommunens myndighedsfunktion angiver de evt. ønsker til ændringer og udvikling af tilbuddene, således at disse matcher kommunens efterspørgsel)
- Kommunens begrundelse ved forventning om ingen eller meget begrænset brug af tilbuddene (kommunens myndighedsfunktion begrundes her uddybende årsag til meget begrænset eller ingen anvendelse af tilbudet)

¹ Dog med undtagelse af Institut for Syn og Hørelse og Det tidligere Taleinstitut som overtaget af Aalborg Kommune, der begge qua deres opgaveportefølje ikke figurerer på Tilbudsportalen

2. Oversigt over tilbud, ydelse(r) og målgruppe(r)

Tilbud	Ydelse/§§	Målgruppe
1. Fagcenter for Autisme og ADHD: Specialbørnehaven Birken	Særlige dagtilbud (SEL § 32) (Link til Tilbudsportalen)	Børn i alderen 0-7 år med hoveddiagnosen "autisme i svær grad", ofte i kombination med andre psykiske udviklingsforstyrrelser
1. Fagcenter for Autisme og ADHD: Enterne	Døgntilbud (SEL § 67) Længerevarende ophold (SEL § 107) (Link til Tilbudsportalen)	Udviklingshæmmede børn og unge med hoveddiagnosen autisme i svær grad i kombination med særlig kompleks adfærd
2. Kridtsløjfen: (Kridtsløjfen og Hviddalen)	Botilbuddet Kridtsløjfen (SEL § 85) (Link til Tilbudsportalen) Dagtilbuddet Hviddalen (SEL § 104) (Link til Tilbudsportalen)	Døve borgere med funktionsnedsættelser, der har tegnsprog som den primære kommunikationsform.
3. Behandlingscenteret Østerskoven	Døgntilbud (SEL § 67) Længerevarende ophold (SEL § 107) Intensiv døgnbaseret neurorehabilitering for mennesker med medfødt og erhvervet hjerneskade. Ydelsesbeskrivelse medfødt hjerneskade Ydelsesbeskrivelse erhvervet hjerneskade (Link til Tilbudsportalen)	Unge og voksne mennesker med moderat, svær til meget svær medfødt hjerneskade. Tilbuddet har særligt fokus på unge.
4. Rehabiliteringscenter Strandgården	Intensiv døgnbaseret neurorehabilitering for mennesker med erhvervet hjerneskade (SEL § 107) Ydelsesbeskrivelse (Link til Tilbudsportalen)	Voksne mennesker med svær til meget svær erhvervet hjerneskade
5. Specialbørnehjemmet Kvisten	Aflastningstilbud (SEL § 67) Ydelsesbeskrivelse Døgntilbud (SEL § 67) Ydelsesbeskrivelse (Link til Tilbudsportalen)	Multihandicappede børn og unge i alderen 0-18 år med særligt behov for sygepleje.
6. Institut for Syn og Hørelse	Rådgivning og vejledning, undervisning, hjælpemidler (SEL, FDL, LSV). Ydelsesbeskrivelser	Mennesker med nedsat syn, hørelse eller andre kommunikationsvanskeligheder, bl.a. Cochlear implanterede; voksne med svær tinnitus og lydoverfølsomhed, ALS diagnosticerede.
7. Det tidligere Taleinstitut (som overtaget af Aalborg Kommune): Hjerneskadecenter Nordjylland	Intensivt ambulante rehabiliteringstilbud på specialiseret niveau (SEL, LAB, LAS, LSV, FSL).	Børn, unge og voksne med lette til moderate og svært kognitive (herunder sproglige), emotionelle, personlighedsmæssige og/eller fysiske følger efter erhvervet hjerneskade
	Talepædagogisk undervisning til borgere med ALS (LSV)	Voksne diagnosticeret med ALS (Amyotrofisk Lateral Sklerose)
7. Det tidligere Taleinstitut (som overtaget af Aalborg Kommune): Tale/Sprog området	Talepædagogisk undervisning, undersøgelse, rådgivning og vejledning til børn (FSL, SEL).	Børn med massive sproglige og kommunikative vanskeligheder i kombination med andre komplekse problemstillinger.
	Talepædagogisk undervisning, undersøgelse, rådgivning og vejledning til voksne (LSV).	Voksne med stemme-, stamme- og udtalevanskeligheder

Anvendte forkortelser: SEL = Lov om Social Service, LSV = Lov om specialundervisning for voksne, FSL = Folkeskoleloven, LAB = Lov om aktiv beskæftigelsesindsats, LAS = Lov om aktiv socialpolitik

3. AFKRYDSNINGSSKEMAER OG "FRI-TEKST" VEDR. KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BRUGEN OG ØNSKER TIL UDVIKLING AF TILBUDDENE

I nedenstående afkrydsningsskemaer bedes kommunens myndighedsfunktion oplyse informationer om kommunens forventede anvendelse af samt krav til tilbuddene under det forstærkede samarbejde i såvel tal som ord. Idet det forstærkede samarbejde bygger på en gensidig dialogforpligtigelse mellem myndighed og udfører omkring disse særligt udpegede tilbud, henstilles der til at indmeldingerne angives så præcist som muligt og at de tilknyttede kommentarer har en uddybende karakter.

1. FAGCENTER FOR AUTISME OG ADHD: ENTERNE	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet i 2015	<i>(Angiv i tal)</i>		
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

1. FAGCENTER FOR AUTISME OG ADHD: SPCEIALBØRNEHAVEN BIRKEN	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet i 2015	<i>(Angiv i tal)</i>		
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

2. KRIDTSLØJFEN: KRIDTSLØJFEN	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet i 2015	<i>(Angiv i tal)</i>		
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

2. KRIDTSLØJFEN: HVIDDALEN	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet i 2015	<i>(Angiv i tal)</i>		
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

3. BEHANDLINGSCENTRET ØSTERSKOVEN	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet i 2015	<i>(Angiv i tal)</i>		
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

4. REHABILITERINGSCENTER STRANDGÅRDEN	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet i 2015	<i>(Angiv i tal)</i>		
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

5. SPECIALBØRNEHJEMMET KVISTEN	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet i 2015	<i>(Angiv i tal)</i>		
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af pladser på tilbuddet	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

6. INSTITUT FOR SYN OG HØRELSE	Angiv med ét "X" kommunens vurdering af efterspørgslen		
A: Efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Angiv kommunens forventninger til anvendelsen af tilbuddet fremadrettet			
Angiv årsag til kommunens forventede anvendelse af tilbuddets ydelser	<i>(Angiv i ord)</i>		
B: Evt. årsag til vigende eller ingen søgning til tilbuddet	Årsag (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af at kommunen kun i meget begrænset omfang eller slet ikke ønsker at anvende et givent tilbud fremadrettet, skal kommunen her beskrive hvornår og hvordan tilbuddet i givet fald anvendes.	<i>(Angiv i ord)</i>		
Hvad har kommunen konkret er sat i stedet for anvendelse af tilbuddet?	<i>(Angiv i ord)</i>		
C: Myndigheds ønsker til ændringer/udvikling af tilbuddet	Ønsker til ændringer/udvikling (beskriv uddybende herunder)		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
I tilfælde af ønsker om ændringer/udvikling i forhold til tilbuddenes beskrivelse af ydelsesindhold, serviceniveau og resultater angives disse i nedenstående skema (opleves ydelsesbeskrivelserne at være tilstrækkeligt tydelige, og er der overensstemmelse mellem ydelsesbeskrivelser og de ydelser der leveres?).	<i>(Angiv i ord)</i>		
D: Øvrige bemærkninger fra myndighed (herunder angives myndigheds eventuelle øvrige bemærkninger)			
<i>(Angiv i ord)</i>			

Sekretariat
for rammeaftaler

Indberetningskema

Den centrale udmelding for voksne med kompleks erhvervet hjerneskade

National koordination – Socialstyrelsen

KKR Nordjylland

INDLEDENDE OPLYSNINGER

FRIST FOR FREMSENDELSE AF BESVARELSE:

Senest 16. marts 2015

BESVARELSEN SENDES TIL:

Rammeaftalsekretariatet

E-mail: rammeaftalsekretariat@aalborg.dk

NB!:

Besvarelsen bedes fremsendt:

- i word-format
- med angivelse af kommunens navn i dokumentets filnavn
- som én samlet koordineret besvarelse fra per kommune

SPØRGSMÅL TIL BESVARELSEN KAN RETTES TIL:

Rammeaftalsekretariatet

Lone Boelt Møller

Tlf. 99 31 15 75 eller lbm@aalborg.dk

OPBYGNING AF SKEMA TIL INDBERETNING

-
- **Indberetningsskemaet består af 4 spørgsmålstemaer samt 1 bilag med vejledende bemærkninger til spørgsmålene i skemaet**

Spørgsmålstemaerne vedrører:

1. Målgruppen
2. Højt specialiserede indsatser og tilbud
3. Udfordringer på området
4. Samarbejde, tilrettelæggelse og koordination

- **Det anbefales at danne sig et overblik over hver af de 4 spørgsmålstemaer og indholdet i bilaget før besvarelsen påbegyndes**
 - **Kommunen bedes, hvor det er relevant, uddybe besvarelsen med eksempler eller lignende i de bemærkningsfelter, der er under hvert spørgsmål. Bemærk, at der ikke er begrænset antal anslag i felterne**
-

KONTAKTOPLYSNINGER

BESVARELSEN ER FORETAGET FOR: (ANGIV KOMMUNENS NAVN)

BESVARELSEN ER FORETAGET AF: (ANGIV KONTAKTPERSON(ER) HOS KOMMUNE, E-MAIL OG TELEFONNUMMER)

Ansvarlig:

Udfylder af skemaet:

KLADDE

INDLEDNING

Kommunalbestyrelserne modtog den 31. oktober 2014 en central udmelding fra Socialstyrelsen om målgruppen voksne med kompleks erhvervet hjerneskade, der har behov for en højt specialiseret indsats og/eller tilbud i fase III med henblik på at forbedre deres funktionsevne og livskvalitet.

Socialstyrelsens udmelding har til formål at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud i forhold til målgruppen.

Kommunalbestyrelserne og Regionsrådet i Nordjylland skal i fællesskab afrapportere til Socialstyrelsen på spørgsmålene i den centrale udmelding. Afrapporteringen skal indgå som en selvstændig del af den årlige rammeaftale for social og specialundervisningsområdet i Nordjylland. Den Administrative Styregruppe (DAS) for social- og specialundervisningsområdet koordinerer den fælles afrapportering for de nordjyske kommuner.

Kommunernes svar på nærværende spørgeskema udgør det væsentligste datagrundlag for afrapporteringen til Socialstyrelsen. Spørgsmålene i skemaet fordeler sig konkret på fire temaer – hhv. spørgsmål til kommunernes 1) opgørelse af målgruppen, 2) brug af højt specialiserede indsatser og tilbud, 3) udfordringer på området samt 4) fælles tilrettelæggelse og koordination i landsdelen. Der er bagerst i spørgeskemaet et bilag med vejledende bemærkninger til hver af de fire spørgsmålstemaer.

Spørgeskemaet er baseret på de spørgsmål, der fremgår af Socialstyrelsens centrale udmelding, dog med supplerende uddybninger samt vejledende bemærkninger, der skal bidrage til en fælles forståelse af spørgsmålene set i lyset af det eksisterende samarbejde i Nordjylland om de højt specialiserede tilbud på området. Der gøres herunder opmærksom på de tre højt specialiserede tilbud på hjerneskadeområdet, som Nordjylland i rammeaftalen for 2015 er blevet enige om at indgå et forstærket samarbejde om.

På baggrund af kommunernes besvarelse af spørgeskemaet, drøftelser i den nedsatte tværkommunale arbejdsgruppe og behandlingen i DAS vil der blive udarbejdet et udkast til afrapportering, der gengiver de generelle tendenser i regionen. Afrapporteringen skal behandles politisk i kommunekontaktrådet (KKR), Kontaktudvalget, de enkelte kommunalbestyrelser samt Regionsrådet i efteråret 2015.

1. MÅLGRUPPEN

1. a. Hvor mange voksne med kompleks erhvervet hjerneskade skønnes der aktuelt samlet at være i kommunen?

Målgruppen for den centrale udmelding omfatter voksne med kompleks erhvervet hjerneskade i alderen fra 18 år med et behov for en højt specialiseret indsats og/eller tilbud med henblik på at forbedre den enkeltes funktionsevne og livskvalitet. Den samlede vurdering af behovet for højt specialiseret viden og indsats på det sociale område i kommunalt regi beror på sværhedsgraden og omfanget af funktionsnedsættelser og/eller sociale problemstillinger.

Betegnelsen kompleks hjerneskade defineres ud fra, at hjerneskaden er forbundet med komplekse følger i form af komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsnedsættelser af væsentlig betydning for flere livsområder. I bilaget er målgruppekarakteristika uddybet. Det er ikke fra Socialstyrelsen foretaget en præcis vurdering af målgruppens omfang.

Der tages udgangspunkt i det antal af *aktuelle*, eller med andre ord *nye* sager der er i kommunen, hvor der er vurderet et behov for en rehabiliterende indsats/tilbud på højt specialiseret niveau i indeværende år. En del af sagerne vil vedrøre borgere udskrevet fra sygehus i det aktuelle år, og en anden del vil vedrøre borgere, hvor udskrivningstidspunktet ligger længere tilbage end det aktuelle år, men hvor behovet for en højt specialiseret indsats har vist sig i det aktuelle år.

Antal voksne med kompleks erhvervet hjerneskade	2014	2013
Total		

1.b. Beskriv, hvordan kommunen har opgjort antallet af voksne med kompleks erhvervet hjerneskade?

1.c. Har kommunen konkrete planer om tiltag i forhold til registrering og monitorering af målgruppen med kompleks erhvervet hjerneskade? (sæt kryds)

Ja	Nej
Eventuelle bemærkninger:	

1.d. Beskriv, hvilke udfordringer og evt. udviklingsmuligheder kommunen ser i forhold til registrering og monitorering af målgruppen med kompleks erhvervet hjerneskade:

--

2. HØJT SPECIALISEREDE INDSATSER OG TILBUD

Den centrale udmelding omfatter de højt specialiserede indsatser og tilbud, der med et rehabiliterende sigte iværksættes som et tidsbestemt forløb i fase III med henblik på, at borgeren opnår bedst mulige funktionsevne.

Højt specialiserede tilbud og indsatser kræver særlige faglige kompetencer og specialviden på et højt specialiseret niveau.

Et højt specialiseret tilbud kan enten bestå af indsatser på et "matrikelbundet" tilbud eller bestå af "matrikelløse" indsatser. Et "matrikelløst" tilbud består af et fagligt kompetent team med tilknytning til højt specialiserede tilbud.

Indsatserne er organiseret som et sammenhængende, multidisciplinær og helhedsorienteret forløb, hvor timingen og den faglige koordination er afgørende. I bilaget er elementerne, der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud, præciseret.

2.a. Hvilke højt specialiserede tilbud (dvs. både kommunale, regionale og private tilbud) findes i regionen til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade?

Besvarelsen af skemaet skal ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse af højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen (jf. kriterierne i bilaget).

NB: Skemaet er på forhånd udfyldt med de tre hjerneskadetilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde i Nordjylland, idet de vurderes at imødekomme kriterierne for højt specialiserede tilbud på området. Kommunen kan supplere skemaet med angivelse af andre tilbud.

Tilbud	Angiv antal pladser	Angiv driftsherre
Behandlingscentret Østerskoven	16 pladser	Region Nordjylland
Hjernecenter Nordjylland	I henhold til efterspørgsel	Aalborg Kommune
Rehabiliteringscenter Strandgården	10 pladser	Region Nordjylland
Eventuelle bemærkninger:		

2.b. Hvilke højt specialiserede indsatser og tilbud anvender kommunen aktuelt i egen region/andre regioner til målgruppen omfattet af udmeldingen de seneste to år (2013-2014)?

- i. Hvilke højt specialiserede døgntilbud/botilbud anvender kommunen til målgruppen? (dvs. døgntilbud/botilbud, hvor der rekvireres højt specialiserede indsatser)

Angiv tilbud/indsats	Angiv driftsherre	Øvrige bemærkninger
Eventuelle bemærkninger:		

- ii. Beskriv hvorledes kommunen sammensætter tilbuddet/indsatsen til målgruppen, såfremt kommunen ikke udelukkende anvender højt specialiserede døgntilbud/botilbud?

Angiv tilbud/indsats	Angiv driftsherre	Øvrige bemærkninger
Eventuelle bemærkninger:		

- iii. Hvilke matrikelbundne højt specialiserede ambulante indsatser anvender kommunen til den del af målgruppen, der bor i eget hjem?

Angiv tilbud/indsatser	Angiv driftsherre	Øvrige bemærkninger
Eventuelle bemærkninger:		

- iv. I tilfælde af at kommunen sammensætter matrikelløse højt specialiserede tilbud til målgruppen, der bor i eget hjem, angives disse. Et "matrikelløst" tilbud består af et fagligt kompetent udgående team med tilknytning til højt specialiserede tilbud.

Angiv tilbud/indsats	Angiv de højt specialiserede indsatser, kommunen selv leverer	Angiv hvilke højt specialiserede indsatser, kommunerne supplerer med (og fra hvilke tilbud)	Øvrige bemærkninger
Eventuelle bemærkninger:			

2.c. Hvordan samarbejder kommunen om de højt specialiserede tilbud, herunder hvilke tværkommunale og tværregionale samarbejdsaftaler er der etableret?

De nordjyske kommuner har indgået en aftale om det forstærkede samarbejde om de tre højt specialiserede tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade.

Kommunen kan supplere med eventuelle andre typer af samarbejdsaftaler om højt specialiserede sociale tilbud: **Sæt X**

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med andre kommuner i nordjylland			
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med kommuner i andre regioner			

Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med Region Nordjylland			
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med andre regioner			
Kommunen har indgået andre samarbejdsaftaler med højt specialiserede tilbud			
Kommunen har indgået <i>andre</i> aftaler om målgruppen			
Uddybende bemærkninger:			

3. UDFORDRINGER PÅ OMRÅDET

I socialstyrelsens oplæg henvises til udfordringer i forhold til at opretholde de højt specialiserede tilbud og indsatser målrettet voksne med kompleks erhvervet hjerneskade. Udfordringerne gælder både tilstedeværelsen af tilbud og indsatser, samt også at indholdet i de tilbageværende tilbud indskrænkes.

3.a. Oplever kommunen udfordringer i forhold til at sikre det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til voksne med kompleks erhvervet hjerneskade?

Beskriv de eventuelle udfordringer kommunen oplever, og de udviklingsmuligheder der eventuelt ses i relation hertil:

4. FREMADRETTET SAMARBEJDE OM TILRETTELÆGGELSE OG KOORDINATION

Formålet med den centrale udmelding er at skabe overblik over udviklingen på området i relation til målgruppens behov. På den baggrund spørges der i den centrale udmelding fra Socialstyrelsen til, hvordan kommunerne fremadrettet vil tilrettelægge og koordinere indsatser og tilbud til målgruppen med henblik på, at imødekomme udviklingen på området og målgruppens behov samt sikre, at tilbud og indsatser fremover er tilgængelige for samtlige kommuner.

Herunder spørges til, om kommunerne har iværksat fælles tiltag på hjerneskadeområdet målrettet et fortsat tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud, samt begrundelserne herfor. Videre, hvilke tiltag kommunerne har iværksat for at sikre, at der fremadrettet forefindes det rette faglige niveau i de højt specialiserede indsatser og tilbud. Og sidst hvorledes kommunerne fremadrettet vil samarbejde om at imødekomme de aktuelle udviklingstendenser, som svarene på spørgeskemaet måtte afdække.

Det er aftalt i DAS, at spørgsmålene fra Socialstyrelsen om det fremadrettede samarbejde i Nordjylland skal behandles i den nedsatte tværkommunale arbejdsgruppe og i DAS med henblik på i fællesskab at formulere et svar til Socialstyrelsen. Drøftelsen vil ske i lyset af kommunernes samlede svar på dette spørgeskema og med fokus på, at kommunerne og Regionen i forvejen har indgået en aftale om et forstærket samarbejde, som netop har til formål at sikre koordination af de mest specialiserede indsatser i Nordjylland.

Nedenfor har kommunen mulighed for at anføre eventuelle bemærkninger eller input til de beskrevne spørgsmål fra Socialstyrelsen samt anføre eventuelle øvrige overvejelser, som kommunen ønsker skal indgå i de videre drøftelser af Nordjyllands fælles afrapportering på den centrale udmelding.

4.a. Er der overvejelser kommunen ønsker at supplere med?

BILAG: VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER TIL SPØRGSMÅL I INDBERETNINGSSKEMA VEDRØRENDE DEN CENTRALE UDMELDING OM VOKSNE MED KOMPLEKS ERHVERVET HJERNESKADE

SPØRGSMÅLSGRUPPE 1: MÅLGRUPPEN

- ▶ Betegnelsen kompleks erhvervet hjerneskade defineres ud fra, at hjerneskaden er forbundet med komplekse følger i form af komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsevnenedsættelser af væsentlig betydning for flere livsområder.
- ▶ De områder der for målgruppen vil være påvirket omfatter:
 - Mentale funktioner (kognitive funktioner)
 - Sprogfunktioner (afasi)
 - Bevægelsesfunktioner og andre kropsfunktioner
 - Omsorg for sig selv, daglig livsførelse
 - Svære somatiske eller psykiatriske følger, eller betydelig komorbiditet
- ▶ Mere specifik kan de funktionsnedsættelser og aktivitets- og deltagelsesbegrænsninger, som målgruppen for den centrale udmelding kan have, omfatte:
 - Moderat til svær nedsat bevægelsesfunktion i arm og ben
 - Moderat til svær oralmotorisk funktionsnedsættelse
 - Moderate til svære aktivitetsbegrænsninger relateret til almindelige daglige opgaver
 - Betydelige problemer med orienteringsevnen, som kan udgøre en sikkerhedsmæssig risiko for borgeren selv eller andre
 - Svære funktionsnedsættelser af sproglige funktioner og tale og/eller ingen mulighed for kommunikation
 - Svære problemstillinger ift. familiesituation og/eller boligsituation som følge af den komplekse erhvervede hjerneskade
 - Omfattende funktionsevnenedsættelser, eventuelt kompliceret med komorbiditet
 - Lette til moderate adfærdsproblemer, der kan rummes i højt specialiserede rehabiliteringstilbud
 - Væsentligt nedsat sygdomserkendelse og -indsigt
 - Svære mentale funktionsnedsættelser på flere områder så som hukommelse, orientering, emotionelle funktioner m.fl. af væsentlig betydning for funktionsevnen
 - Svære funktionsnedsættelser, der forudsætter særlige hjælpemidler, som stiller krav om betydelig faglig ekspertise
 - Vanskeligheder omkring uddannelses- eller arbejdsfastholdelse
- ▶ Ovenstående kriterier skal tillige være kombineret med et behov for et højt specialiseret indsats og/eller tilbud med henblik på at forbedre den enkeltes funktionsevne og livskvalitet.
- ▶ Målgruppen for den centrale udmelding tager blandt andet udgangspunkt i Sundhedsstyrelsen beskrivelse af målgruppen med behov for rehabilitering på specialiseret niveau, samt en mindre del af målgruppen med behov for rehabilitering på det avancerede niveau. Det, der er afgørende er, at målgruppen har behov for en højt specialiseret indsats/tilbud på socialområdet pga. sværhedsgraden af følgerne, mængden af berørte funktionsområder og/eller følgerne konsekvenser for borgerens samlede livssituation (jf. ovenstående kriterier).
- ▶ Nedenstående udgør **eksklusionskriterier** for målgruppen:
 - Sygdomme af progressiv karakter, som for eksempel multipel sclerose og Parkinsons sygdom er ikke omfattet af den centrale udmelding, idet hjerneskaden forværres over tid.
 - Commotio cerebri (hjernerystelse) og postcommotionelt syndrom (langvarige følgebipåvirkninger efter hjernerystelse) indgår ikke i den centrale udmelding.
 - Borgere med problemskabende adfærd, som kræver særforanstaltninger, er ikke omfattet af den centrale udmelding på hjerneskadeområdet. De indgår i Socialstyrelsens målgruppe vedrørende særforanstaltninger.

SPØRGSMÅLSGRUPPE 2: HØJT SPECIALISEREDE INDSATSER OG TILBUD

- ▶ Den centrale udmelding omfatter de højt specialiserede indsatser og tilbud, der med et rehabiliterende sigte iværksættes som et tidsbestemt forløb i **fase III** med henblik på, at borgeren opnår bedst mulige funktionsevner, jf. Sundhedsstyrelsens faseinddeling fra Forløbsprogrammet for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade 2011
- ▶ En højt specialiseret social indsats er en type af social indsats, der er rettet mod målgrupper, der er meget små, og hvor der er meget begrænset underlag for at opbygge specialiseret viden, eller målgrupper, hvor der er kompleksitet i problemstillingen eller flerhed af problemstillinger, som kræver faglig specialviden, herunder tværfaglig viden. Når man på socialområdet taler om højt specialiserede indsatser og tilbud, kan det sidestilles med sundhedsområdets specialiserede niveau. Socialområdets definition af det mest specialiserede område adskiller sig dog på enkelte punkter fra Sundhedsstyrelsens definition, hvorfor der nedenfor redegøres for, hvad der kendetegner en højt specialiseret indsats og tilbud i en social kontekst.

-
- ▶ Tilstedeværelsen af højt specialiserede indsatser og tilbud, der imødekommer den samlede sum af problematikker hos den enkelte borger, er nødvendig for at imødekomme de behov, som voksne med en kompleks erhvervet hjerneskade har. Der vil derfor ofte være behov for, at kommuner og regioner samarbejder på tværs for at kunne levere en højt specialiseret indsats.
 - ▶ Højt specialiserede indsatser og tilbud på hjerneskadeområdet er kendetegnet ved, at de varetages af, eller i samarbejde med andre højt specialiserede vidensmiljøer. De sociale indsatser bidrager her til det samlede rehabiliteringsforløb, som også kan bestå af indsatser fra undervisnings-, beskæftigelses- og sundhedsområdet. Således vil en voksen borger med en kompleks erhvervet hjerneskade oftest få indsatser og/eller tilbud hjemlet i forskellige lovgivninger.
 - ▶ Elementer der karakteriserer højt specialiserede indsatser og tilbud:
 - Fagpersoner i højt specialiserede indsatser og tilbud har, foruden deres grunduddannelse, opnået specialiseret neurofaglig ekspertise, og de modtager løbende supervision og kompetenceudvikling.
 - Fagpersoner i højt specialiserede indsatser og tilbud ser og behandler tilstrækkeligt mange borgere med komplekse problemstillinger og opnår derigennem viden om, hvordan de skal håndteres.
 - Fagpersoner i højt specialiserede indsatser og tilbud beskæftiger sig primært med fagområdet og gruppen af mennesker med en kompleks erhvervet hjerneskade på højt specialiseret niveau.
 - Højt specialiserede indsatser og tilbud deltager i udviklingsarbejde med henblik på udvikling af praksis og metoder samt dokumenterer systematisk indsatsernes effekt.
 - Højt specialiserede indsatser og tilbud er organiseret som et koordineret sammenhængende, multidisciplinært, intensivt og helhedsorienteret forløb.
 - Højt specialiserede indsatser følger forskningsbaseret viden og nationale retningslinjer, både hvad angår udredningen af borgeren og selve indsatsen. Desuden anvendes validerede undersøgelsesmetoder i det omfang, det er muligt.
 - ▶ På det sociale område kan et højt specialiseret tilbud enten bestå af indsatser på et "matrikelbundet" tilbud eller bestå af "matrikelløse" indsatser. Et "matrikelløst" tilbud består af et fagligt kompetent team med tilknytning til højt specialiserede tilbud
-

SPØRGSMÅLSGRUPPE 3: UDFORDRINGER PÅ OMRÅDET

- ▶ Socialstyrelsen oplister følgende tendenser på området, som de vurderer giver anledning til bekymring for udviklingen på området:
 - Evalueringen af kommunalreformen viste, at kommunerne i stigende grad prioriterer at yde sociale tilbud til borgerne i eget lokalområde i stedet for at benytte specialiserede tilbud i regioner og andre kommuner. Udviklingen har medført en bekymring for, om der fremover vil være et tilstrækkeligt udbud af specialiserede indsatser og tilbud på det mest specialiserede socialområde, som kan understøtte, at voksne med kompleks erhvervet hjerneskade får tilstrækkeligt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset deres behov.
 - Der ses en tendens til, at tilbud om intensiv tværfaglig rehabilitering lukkes eller indskrænkes. Ligeledes er der en tendens til, at de tilbageværende tilbud bliver afspecialiserede, idet de bliver rettet mod en bredere målgruppe og/eller personalesammensætningen bliver mindre specialiseret
 - En analyse blandt kommuner i hovedstadsregionen viser, at der er store udfordringer ift. at imødekomme behovet for tilbud, hvor højt specialiserede kompetencer er opretholdt, særligt i forhold til borgere med erhvervet hjerneskade, der har de mest specialiserede behov
 - Samtidig ser flere kommuner et behov for at have en øget adgang til specialiserede kompetencer i forhold til borgere med meget komplekse problemstillinger.
-

SPØRGSMÅLSGRUPPE 4: TILRETTELÆGGELSE OG KOORDINATION

- ▶ Socialstyrelsen ønsker med den centrale udmelding at skabe grundlag for en dialog med kommunerne om tilrettelæggelse af den højt specialiserede indsats for målgruppen voksne med kompleks erhvervet hjerneskade i landsdelen.
 - ▶ Den Administrative Styregruppe vil på baggrund af kommunernes besvarelse af hele spørgeskemaet drøfte udfordringerne på området og formulere et fælles svar til Socialstyrelsen om det fremadrettede samarbejde i Nordjylland om området.
 - ▶ Kommunen bedes på den baggrund anføre, hvis der er særlige forhold eller overvejelser, man ønsker at gøre opmærksom på i forhold til det fremadrettede samarbejde i Nordjylland om at sikre forsyningen af højt specialiserede indsatser og tilbud på hjerneskadeområdet.
-

KLADDE

Sekretariat
for rammeaftaler

Indberetningskema

-

Den centrale udmelding om børn og unge med alvorlig synsnedsættelse

National koordination – Socialstyrelsen

KKR Nordjylland

I N D L E D E N D E O P L Y S N I N G E R

FRIST FOR FREMSENDELSE AF BESVARELSE:

Senest mandag den 16. marts 2015

BESVARELSEN SENDES TIL:

Sekretariat for rammeaftaler

E-mail: rammeaftalesekretariat@aalborg.dk

NB!:

Besvarelsen bedes fremsendt:

- i word-format
- med angivelse af kommunens navn i dokumentets filnavn
- som én samlet koordineret besvarelse fra per kommune.

SPØRGSMÅL TIL BESVARELSEN KAN RETTES TIL:

Sekretariat for rammeaftaler

Thomas Gajhede Haugaard

Tlf. 99 31 15 74 eller tgh@aalborg.dk

OPBYGNING AF SKEMA TIL INDBERETNING

-
- **Indberetningskemaet består af 4 spørgsmålstemaer samt 1 bilag med vejledende bemærkninger til spørgsmålene i skemaet**

Spørgsmålstemaerne vedrører:

- Målgruppen
- Højt specialiserede indsatser og tilbud
- Udfordringer på området
- Samarbejde, tilrettelæggelse og koordination

- **Det anbefales at danne sig et overblik over hver af de 4 spørgsmålstemaer og indholdet i bilaget før besvarelsen påbegyndes**
 - **Kommunen bedes, hvor det er relevant, uddybe besvarelsen med eksempler eller lignende i de bemærkningsfelter, der er under hvert spørgsmål. Bemærk, at der ikke er begrænset antal anslag i felterne**
-

KONTAKTOPLYSNINGER

BESVARELSEN ER FORETAGET FOR: (ANGIV KOMMUNENS NAVN)

BESVARELSEN ER FORETAGET AF: (ANGIV KONTAKTPERSON(ER) HOS KOMMUNE, E-MAIL OG TELEFONNUMMER)

Ansvarlig:

Udfylder af skemaet:

KLADDE

INDLEDNING

Kommunalbestyrelserne modtog den 31. oktober 2014 en central udmelding fra Socialstyrelsen om målgruppen børn og unge med alvorlig synsnedsettelse. Socialstyrelsens udmelding har til formål at sikre den nødvendige koordination og planlægning på tværs af kommuner og regioner af de højt specialiserede indsatser og tilbud i forhold til målgruppen.

Kommunalbestyrelserne og Regionsrådet i Nordjylland skal i fællesskab afrapportere til Socialstyrelsen på spørgsmålene i den centrale udmelding. Afrapporteringen skal indgå som en selvstændig del af den årlige rammeaftale for social og specialundervisningsområdet i Nordjylland. Den Administrative Styregruppe (DAS) for social- og specialundervisningsområdet koordinerer den fælles afrapportering for de nordjyske kommuner.

Kommunernes svar på nærværende spørgeskema udgør det væsentligste datagrundlag for afrapporteringen til Socialstyrelsen. Spørgsmålene i skemaet fordeler sig konkret på fire temaer – hhv. spørgsmål til kommunernes 1) opfølgelse af målgruppen, 2) brug af højt specialiserede indsatser og tilbud, 3) udfordringer på området samt 4) fælles tilrettelæggelse og koordination i landsdelen. Der er bagerst i spørgeskemaet et bilag med vejledende bemærkninger til hver af de fire spørgsmålstemmer.

Spørgeskemaet er baseret på de spørgsmål, der fremgår af Socialstyrelsens centrale udmelding, dog med visse supplerende og vejledende bemærkninger, der skal bidrage til en fælles forståelse af spørgsmålene i lyset af det eksisterende samarbejde i Nordjylland om de højt specialiserede tilbud på området. I Nordjylland blev man med rammeaftalen for 2015 således enige om at indgå et forstærket samarbejde om de mest specialiserede tilbud i landsdelen, der bl.a. omfatter Institut for Syn og Hørelse, der er et tilbud til børn og unge med bl.a. alvorlig synsnedsettelse.

På baggrund af kommunernes besvarelse af spørgeskemaet, drøftelser i den nedsatte tværkommunale arbejdsgruppe og behandlingen i DAS vil der blive udarbejdet et udkast til afrapportering, der gengiver de generelle tendenser i regionen. Afrapporteringen skal behandles politisk i kommunekontaktrådet (KKR), Kontaktudvalget, de enkelte kommunalbestyrelser samt Regionsrådet i efteråret 2015.

1. MÅLGRUPPEN

1.a. Angiv i skemaet nedenfor den anslåede fordeling af børn og unge med alvorlig synsnedsettelse, der pr. 1. januar 2015 modtog pædagogisk tilbud og/eller undervisningstilbud i henholdsvis almentilbud, segregerede tilbud og som både modtager almentilbud og segregerede tilbud

Målgruppen, som er omfattet af den centrale udmelding, er præciseret i bilagets ”Spørgsmålsgruppe 1”.

Fordelingen af børn og unge med alvorlig synsnedsettelse	Angiv i procent
Procentsats, børn og unge med alvorlig synsnedsettelse 0-17 år i <i>almene tilbud</i>	
Procentsats, børn og unge med alvorlig synsnedsettelse 0-17 år i <i>segregerede tilbud</i>	
Procentsats, børn og unge med alvorlig synsnedsettelse 0-17 år, der <i>både modtager almene og segregerede tilbud</i>	
Eventuelle bemærkninger:	

Institut for Syn og Hørelse modtager i begyndelsen af hvert år oversigter fra Synsregistret over børn og unge med synshandicap. Samtlige børn og unge, der er omfattet af den centrale udmelding, er anmeldt i registret og fremgår ved navn og cpr.nummer af oversigten.

Institut for Syn og Hørelse har på baggrund af informationerne fra Synsregistret udarbejdet en liste med de relevante børn og unge i kommunen, der kan anvendes i forbindelse med fordelingen af børnene jf. ovenstående skema. Den kommunespecifikke liste er vedlagt dette spørgeskema.

2. HØJT SPECIALISEREDE INDSATSER OG TILBUD

2.a. Hvilke højt specialiserede tilbud (dvs. både kommunale, regionale og private tilbud) findes i regionen til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse?

Indholdet af specialundervisning og specialpædagogisk bistand for målgruppen kan være sammensat af en lang række forskellige indsatser på social- og specialundervisningsområdet, der alle har til formål at realisere det enkelte barns potentiale for udvikling, læring og deltagelse. De højt specialiserede indsatser skal forstås som delelementer i at styrke inklusion. Der er tale om både inklusion i almenområdet og i specialtilbud samt på sigt i forhold til uddannelse og beskæftigelse, herunder fokus på de overgange, der vil forekomme for målgruppen.

Udgangspunktet for at yde en højt specialiseret indsats til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse indebærer krav til kompetencer hos de fagprofessionelle, herunder krav om specialiserede kompetencer, som en synsfaglig konsulent bør have udover de almene grundlæggende kompetencer på fagområdet. Den specialiserede indsats i forhold til udredning af specialundervisningsmæssige behov hos barnet kendetegnes ved inddragelse af viden fra en flerhed af fagligheder og primærpersoner blandt andet sundhedspersonale, familie, pædagogisk personale og synsfagligt personale. Endelig er den specialiserede indsats kendetegnet ved vidensudvikling til understøttelse af det faglige niveau.

De enkelte elementer, der definerer en højt specialiseret indsats er præciseret i bilagets **"Spørgsmålsgruppe 2"**.

Institut for Syn og Hørelse, der er omfattet af det forstærkede samarbejde, vurderes at imødekomme kriterierne for et højt specialiseret tilbud. Kommunen kan supplere med andre tilbud i nedenstående tabel jf. kriterierne. Besvarelsen skal således ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse af højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen.

Tilbud [Tilføj evt. flere]	Angiv driftsherre
Institut for Syn og Hørelse	Region Nordjylland
Eventuelle bemærkninger:	

2.b. Hvilke højt specialiserede indsatser og tilbud anvender kommunerne aktuelt i egen region/andre regioner til målgruppen omfattet af udmeldingen set over en periode på tre år (2011-2014)?

Angiv højt specialiserede indsatser, kommunerne i regionen anvender til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse samt beskriv, hvorfra indsatser rekvireres. Besvarelsen skal ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse af højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen.

Bemærk: Kommunen bedes i besvarelsen sondre mellem de to delmålgrupper børn og unge med en alvorlig synsnedsettelse (**M1**) samt børn og unge med sammensatte vanskeligheder, herunder alvorlig synsnedsettelse (**M2**).

Kategorier for højt specialiserede indsatser for børn og unge med alvorlig synsnedsettelse	Angiv tilbud i egen region, hvorfra indsatserne rekvireres [Angiv navn på tilbud samt driftsherre].	Angiv tilbud i andre regioner, hvorfra indsatserne rekvireres [Angiv navn på tilbud samt driftsherre].	Angiv tilbud hvor døgntilbud/afslutningstilbud rekvireres [Angiv navn på tilbud samt driftsherre].
IKT-understøttelse	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn og Hørelse	M1: M2:	M1: M2:
Sproglig indsats	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn og Hørelse	M1: M2:	M1: M2:
ADL, Orientering og Mobilitytræning	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn og Hørelse	M1: M2:	M1: M2:
Indsatser der fremmer læring	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn	M1: M2:	M1: M2:

	og Hørelse		
Udredning	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn og Hørelse	M1: M2:	M1: M2:
Specialrådgivning vedr. inklusion	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn og Hørelse	M1: M2:	M1: M2:
Alternativ kommunikation (Alene relevant for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder)	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn og Hørelse	M1: M2:	M1: M2:
Andet (Angiv andre typer af indsatser, som kommunen anvender)	M1: Institut for Syn og Hørelse M2: Institut for Syn og Hørelse	M1: M2:	M1: M2:
Eventuelle bemærkninger:			

2.c. Hvordan samarbejder kommunerne i regionen om de højt specialiserede tilbud, herunder hvilke tværkommunale og tværregionale samarbejdsaftaler, der er etableret?

De nordjyske kommuner har indgået en aftale om det forstærkede samarbejde om det højt specialiserede tilbud Institut for Syn og Hørelse.

Kommunen kan supplere med eventuelle andre typer af samarbejdsaftaler med højt specialiserede tilbud: **Sæt X**

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med andre kommuner i Nordjylland			
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med kommuner i andre regioner			
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med Region Nordjylland			
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med andre regioner			
Kommunen har indgået samarbejdsaftaler med andre højt specialiserede tilbud			
Uddybende bemærkninger:			

De nordjyske kommuner har alle indgået aftaler med Institut for Syn og Hørelse omkring anvendelsen af tilbuddet. I nedenstående tekst-felt har Institut for Syn og Hørelse på forhånd beskrevet de aftalevilkår, der aktuelt er gældende for kommunen på området.

[Institut for Syn og Hørelse udfylder forud for udsendelse]

3. UDFORDRINGER PÅ OMRÅDET

3.a. Beskriv i tekst-feltet nedenfor, om kommunen oplever udfordringer i forhold til at sikre det nødvendige udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til børn og unge med alvorlig synsnedsettelse

Socialstyrelsens definition af udfordringer på området er præciseret i bilagets "Spørgsmålsgruppe 3".

4. FREMADRETTET SAMARBEJDE OM TILRETTELÆGGELSE OG KOORDINATION

Formålet med den Centrale Udmelding er at skabe overblik over udviklingen på området i relation til målgruppens behov. På den baggrund spørges i den Centrale Udmelding fra Socialstyrelsen til, hvordan kommunerne fremadrettet vil tilrettelægge og koordinere indsatser og tilbud til målgruppen med henblik på, at imødekomme udviklingen på området og målgruppens behov, samt sikre, at tilbud og indsatser fremover er tilgængelige for samtlige kommuner.

Herunder spørges til, om kommunerne har iværksat fælles tiltag på synsområdet målrettet et fortsat tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud, samt begrundelserne herfor. Videre, hvilke tiltag kommunerne har iværksat for at sikre, at der fremadrettet forefindes det rette faglige niveau i de højt specialiserede indsatser og tilbud. Og sidst hvorledes kommunerne fremadrettet vil samarbejde om at imødekomme de aktuelle udviklingstendenser, som svarene på spørgeskemaet måtte afdække.

Det er aftalt i Den Administrative Styregruppe (DAS), at spørgsmålene fra Socialstyrelsen om det fremadrettede samarbejde i Nordjylland skal behandles i den nedsatte tværkommunale arbejdsgruppe samt i DAS med henblik på i fællesskab at formulere et svar til Socialstyrelsen. Drøftelsen vil ske i lyset af kommunernes samlede svar på dette spørgeskema og med fokus på, at kommunerne og Regionen i forvejen har indgået en aftale om et forstærket samarbejde, som netop har til formål at sikre koordination af de mest specialiserede indsatser i Nordjylland.

Nedenfor har kommunen mulighed for at anføre eventuelle bemærkninger eller input til de beskrevne spørgsmål fra Socialstyrelsen samt anføre eventuelle øvrige overvejelser, som kommunen ønsker skal indgå i de videre drøftelser af Nordjyllands fælles afrapportering på den Centrale Udmelding.

4.a. Er der overvejelser kommunen ønsker at supplere med?

BILAG 1: VEJLEDENDE BEMÆRKNINGER TIL SPØRGSMÅL I INDBERETNINGSSKEMA VEDRØRENDE DEN CENTRALE UDMELDING OM BØRN OG UNGE MED ALVORLIG SYNSNEDSÆTTELSE

SPØRGSMÅLSGRUPPE 1: MÅLGRUPPEN

- ▶ Den centrale udmelding omfatter målgruppen børn og unge med en alvorlig synsnedsettelse fra 0 år til og med det 17. år.
 - ▶ Som udgangspunkt for afgrænsningen af målgruppen er synsfunktionen hos barnet/den unge det primære kriterium (samlet set ca. 56 for den nordjyske region og ca. 579 børn og unge på landsplan). Heraf skelnes der i målgruppen mellem to delmålgrupper:
 - Børn og unge med alvorlig synsnedsettelse, hvilket omfatter såvel blindhed som svær synsnedsettelse (ca. 9 i Nordjylland og ca. 137 børn og unge på landsplan).
 - Børn og unge med sammensatte vanskeligheder, dvs. der udover en alvorlig synsnedsettelse har yderligere funktionsnedsettelsersåsom motoriske funktionsnedsettelser, psykomotoriske funktionsnedsettelser, mentale funktionsnedsettelser og hørenedssettelse (ca. 36 i Nordjylland og ca. 364 børn og unge på landsplan).¹
 - ▶ Derudover omfatter den centrale udmelding børn og unge, der på datoen for dataudtrækket fra synsregisteret var under udredning (ca. 11 i Nordjylland og ca. 78 børn og unge på landsplan).
 - ▶ Børn og unge med døvblindhed er ikke en del af den centrale udmelding.
 - ▶ Bemærk, at der i spørgsmål 1 spørges til opgørelser omkring målgruppen på datoen 1. januar 2015, og alene de børn og unge inden for målgruppen, som kommunen er handlekommune for.
-

SPØRGSMÅLSGRUPPE 2: HØJT SPECIALISEREDE INDSATSER OG TILBUD

- ▶ Målgruppekompleksiteten medfører en sondring mellem højt specialiserede indsatser til de to delmålgrupper henholdsvis børn og unge med en alvorlig synsnedsettelse samt børn og unge med sammensatte vanskeligheder (se i øvrigt vejledende tekst til spørgsmålsgruppe 1).
 - ▶ En alvorlig synsnedsettelse udgør i sig selv en kompleksitet, der forudsætter højt specialiserede indsatser. Manglende eller alvorligt nedsat syn medfører vanskeligheder i forhold til kommunikation, social interaktion, fysisk mobilitet, hvormed højt specialiserede indsatser på social- og specialundervisningsområdet skal sikre det enkelte barn/den unges muligheder for deltagelse, læring og udvikling.
 - ▶ Indholdet af specialundervisning og specialpædagogisk bistand for målgruppen børn og unge med alvorlig synsnedsettelse kan være sammensat af en lang række forskelligartede indsatser på social- og specialundervisningsområdet, der alle har til formål at realisere det enkelte barns potentiale for udvikling, læring og deltagelse.
 - ▶ Udmeldingen omhandler højt specialiserede indsatser til børn og unge, der typisk ydes i følgende regi:
 - Kommunikationscenter (kommunalt eller regionalt)
 - Lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud
 - Specialskole, specialklasse eller specialundervisningstilbud i tilknytning til den almindelige undervisning
 - Alment skoletilbud i folkeskole eller fri grundskole
 - Dagtilbud
 - Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU)
 - Ungdomsuddannelse
 - Anbringelsessted
 - Pædagogisk psykologisk rådgivning
 - Hjemmet
 - Andet kommunalt eller regionalt tilbud.
 - ▶ Følgende indhold i specialpædagogisk bistand er grundlæggende for elementerne i de indsatser, som den centrale udmelding omhandler:
 - Specialpædagogisk rådgivning til forældre eller andre, der udøver daglig omsorg for barnet
 - Særlige pædagogiske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med den specialpædagogiske bistand til bar-
-

¹ Udtræk fra Synsregistret 1. januar 2014.

-
- net
- Undervisning og træning af barnet, der er tilrettelagt efter dets særlige forudsætninger og behov
 - Specialpædagogisk rådgivning til forældre, undervisende personale eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling
 - Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven
 - Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov
 - Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder
 - Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen
 - Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.
- For børn med synsnedsettelse karakteriserer følgende elementer en højt specialiseret indsats:
- **0-5 år:**
 - Grundig udredning af synsfunktion og muligheder for kompensering
 - Videreformidling af specialiseret synsfaglig viden til barnets primærpersoner (forældre og pædagogisk personale)
 - Mobility og ADL-træning efter barnets behov med udgangspunkt i et børnefagligt perspektiv
 - Sproglig indsats; initierende punktskrift-kendskab (anvendelse af taktile pædagogiske redskaber til sproglig opmærksomhed)
 - Initierende indsats rettet mod barnets kompetencer i den sociale interaktion
 - Overgang: Fokus på tidlig og grundig videreformidling af synsfaglig viden om barnets behov, herunder behov for hjælpemidler, i nye institutionelle rammer for barnet.
 - **6-15 år:**
 - Løbende afklaring af behov for kompensering, herunder teknologiske læremidler tilpasset de konkrete behov i diverse fagområder
 - Udvikling af punktskrift-færdigheder og særlig støtte til læse- og skrivefærdigheder
 - Videreformidling af specialiseret synsfaglig viden til barnets lærere for at sikre vellykket inklusion
 - Mobility og ADL-træning efter barnets behov med udgangspunkt i et børnefagligt perspektiv
 - Indsatser der fremmer læring
 - Sproglig indsats – herunder punktskriftfærdigheder
 - Udvikling af barnets kompetencer i den sociale interaktion med fokus på social interaktion i skolen.
 - UU-vejledning med fokus på tidlige initiativer, der kan lette overgangen til ungdomsuddannelse
 - Overgang: Fokus på tidlig og grundig videreformidling af synsfaglig viden om den unges behov, herunder behov for hjælpemidler, i nye institutionelle rammer for den unge.
 - **16-17 år:**
 - Støtte til inklusion i ungdomsuddannelse
 - Løbende afklaring af behov for kompensering, herunder teknologiske læremidler tilpasset de konkrete behov i diverse fagområder
 - Indsatser der fremmer læring
 - Studievejledning med fokus på tidlige initiativer, der kan lette overgangen til beskæftigelse.
- Følgende elementer i den højt specialiserede indsats på specialundervisningsområdet er udvalgt af Socialstyrelsen til at belyse området for denne centrale udmelding.
- IKT-understøttelse: afgørende for deltagelse i såvel undervisning som sociale relationer. En IKT-understøttende indsats skal støtte elevens inklusion i undervisningen, herunder lige adgang til læring samt digital kompetenceudvikling, som er afgørende for videreuddannelse og senere beskæftigelsesmuligheder. Aktiviteter og redskaber inden for IKT kan eksempelvis være: Forstørrende software til stærkt svagsynede, eksempelvis, Zoomtext, Skærm-læserprogram, eksempelvis Jaws, Punktskriftunderstøttende it, eksempelvis Pronto, Mobilt digitalt forstørrelsesudstyr.
 - Sproglig indsats: Børn og unge med alvorlig synsnedsettelse har behov for en højt specialiseret indsats inden for sprogområdet, grundet deres særlige kommunikative forudsætninger. For børn og unge i målgruppen med en synsrest, tilrettelægges individuelle forløb for læse- og skriveundervisning. For børn og unge med blindhed tilbydes undervisning i punktskrift. Aktiviteter og redskaber inden for den sproglige indsats til målgruppen kan eksempelvis være: Undervisning i punktskrift, Rekvirering af særlige materialer, Særligt tilrettelagt undervisning i læsning og skrivning, alt efter barnets eller den unges grad af restsyn, herunder tilpasning af kompenserende læremidler.
 - ADL, Orientering og Mobilitytræning: I undervisningssammenhæng skal elevens personlige orienterings- og mobilitetsfærdigheder understøttes med henblik på selvstændighed i forhold til deltagelse i undervisningsmiljøet og barnets eller den unges dagligdag. Træningen i dels ADL og Orientering og Mobility skal øge barnets/den unges kendskab til skolens fysiske rammer og skiftende undervisningsmiljøer. ADL og Orientering og Mobility-træning
-

- klæder endvidere barnet/den unge på til større selvstændighed, også i dagligdagen uden for skolen. Aktiviteter og redskaber inden for ADL og Orientering og Mobility til målgruppen kan eksempelvis være: Løbende indlæring af nye ruter og lokaliteter, ADL-træning alt efter ændringer i hverdagslivet for barnet/den unge, Anvendelse af hvid stok, Anvendelse af GPS-baserede teknologiske hjælpemidler til Orientering og Mobility.
- Udredning – jævnlig udredning med fokus på ændringer i barnet/den unges behov for specialundervisningsmæssige indsatser: For især elever med progredierende synsnedsettelse er det på baggrund af en regelmæssig udredning af ændringer i synsfunktionen nødvendigt at revurdere elevens læringsmuligheder i forhold til fastsatte læringsmål. Udredningen af synsfunktionen foretages med inddragelse af sundhedsvæsenet. Hermed justeres behov for særlige IKT-løsninger og særligt tilpassede undervisningsmaterialer. Aktiviteter og redskaber inden for udredning for målgruppen kan eksempelvis være: Elevens læreplan justeres ift. udvikling i synsfunktionen, Lærere, pædagoger m.fl. modtager information om ændringer i synsfunktion og dermed forudsætninger hos eleven.
 - Rådgivning omkring inklusion af børn og unge med alvorlig synsnedsettelse: Indsatsen skal understøtte, at barnet oplever sig selv inkluderet i skolens faglige og sociale fællesskaber. Da en elev med alvorlig synsnedsettelse ofte vil være den eneste elev på en skole med denne funktionsnedsettelse, vil indsatsen være rettet mod at støtte inklusionsprocessen i klassen og på skolen. Aktiviteter og redskaber inden for rådgivning om inklusion for målgruppen kan eksempelvis være: Inklusion i faglige sammenhænge, Inklusion i sociale sammenhænge, Formidling af viden om højt specialiserede indsatser fra synskonsulenter til lærere og pædagoger.
 - Indsatser der fremmer læring: Tilrettelæggelse og tilpasning af undervisningen i skolen, herunder obligatoriske emner i sammenhæng med elevens sociale og kommunikative færdigheder. Læring af kompenserende teknikker og mulighed for at anvende materialer og lyd/musik til at udvikle den auditive opmærksomhed
 - Tilrettelæggelse og tilpasning af den understøttende undervisning, motion og bevægelse samt lektiehjælp og faglig fordybelse, tilrettelæggelse af undervisning, tilpasset målgruppen, der understøtter elevens alsidige udvikling, herunder skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi, får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.
- ▶ Det er desuden for målgruppen af stor betydning at tilrettelægge overgange ud fra viden om det enkelte barn/den unges særlige forudsætninger og behov for højt specialiserede indsatser i forbindelse med eksempelvis skift fra en undervisningsinstitution til en anden.
 - ▶ For så vidt angår sociale indsatser, der udgør grundlag for at kunne modtage højt specialiseret specialundervisning, er formålet med støtten at:
 - Sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk
 - Sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk
 - Understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse
 - Fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og
 - Forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.
 - ▶ Intensiteten i den højt specialiserede indsats vil variere alt efter alder og individuelt behov hos barnet eller den unge. I barnets tidlige år vil indsatsen være kendetegnet ved høj intensitet grundet udredningsindsatsen og etableringen af tilpassede rammer for barnet. I skole- og ungdomsårene vil intensiteten variere alt efter ændringer i undervisningsmiljøet og yderligere ændringer i barnets liv og omgivelser, der medfører behov for en højt specialiseret indsats.
 - ▶ For delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder vil der i mindre grad være tale om forskelle i intensiteten af den højt specialiserede indsats. Disse børn og unge vil i udgangspunktet have behov for en høj intensitet og tværfaglighed i de højt specialiserede indsatser grundet kompleksiteten og de særlige behov hos denne gruppe børn og unge.
 - ▶ Det er relevant at understrege, at der for børn og unge med sammensatte vanskeligheder også er tale om behov for særlig støtte i specialtilbud, da synsnedsettelsen udgør en indgribende funktionsnedsettelse, der kræver højt specialiserede indsatser baseret på synsfaglig viden.
 - ▶ Børn og unge med sammensatte vanskeligheder vil primært have behov for højt specialiserede indsatser, der fokuserer på: Udvikling af alternativ kommunikation, Udvikling af alternative mobilitets- og orienteringsfærdigheder, samt særlige fysiske rammer, der tager hensyn til elevens sammensatte vanskeligheder – herunder fokus på sansestimulation, taktile materialer mv.:
 - Indsatser der fremmer kommunikation: Den kommunikative intervention er først og fremmest baseret på at støtte barnet i at skabe kontakt med omverdenen. Kommunikationsformer kan være tale, lyd, musik, for så vidt barnet er hørende, og andre stimulerende og kommunikerende former som smag, kropssprog og lugte. Synskonsulentens rolle er at bidrage med synsstimulerende specialpædagogiske indsatser til de stærkt svagsynede børn samt eventuelt afdække barnets muligheder for anvendelse af restsynet i kommunikative sammenhænge. For det blinde barn retter indsatsen sig mod at stimulere andre sanser og igangsætte en specialpædagogisk indsats med vægt på alternativ kommunikation i form af eksempelvis taktil kommunikation.

-
- Indsatser der fremmer orientering og mobility: Barnet støttes i miljøer som hjem, institution m.v. i både kendte og nye omgivelser, som udvikler orienteringsevnen og stimulerer barnet til bevægelse og fysisk aktivitet. Et eksempel på højt specialiseret indsats til træning af orientering og mobility er den specialpædagogiske metode Aktiv Læring.
 - Tilgængelighed og anvendelse af kompenserende synshjælpemidler: Da målgruppens sammensatte vanskeligheder bevirker, at almindelige synshjælpemidler kan være umulige at håndtere for barnet, kan der være behov for at tilpasse et eksisterende hjælpemiddel individuelt eller skabe alternative løsninger. En højt specialiseret viden om synshjælpemidler er nødvendig for at foretage individuelle modificeringer af eksisterende synshjælpemidler eller at konstruere specialløsninger individuelt tilpasset barnets synsfunktion og øvrige funktionsvanskeligheder.
 - Fysiske rammer og særlige materialer: Børn og unge i målgruppen, der har sammensatte vanskeligheder, har behov for særligt indrettede miljøer på deres daglige opholdssted. Det medfører et behov for specialiseret viden om bl.a. tilgængelighed, sansestimulerende redskaber og særlig belysning for målgruppen med en synsrest. Belysning er et særligt væsentligt område at fokusere på for børn med en synsrest, da man ved hjælp af den rette, individuelt tilrettede belysning kan optimere barnets muligheder for læring. Sammensætningen af særlige hjælpemidler; det være sig taktilt materiale, sansestimulerende redskaber og særlig belysning, udgør tilsammen det særlige fysiske miljø, der for børn i målgruppen skal danne ramme for den specialiserede indsats.
- ▶ Desuden skelner den centrale udmelding mellem børn og unge med henholdsvis synsrest og blindhed, da der vil være indsatsområder, der er forskelligt sammensat, afhængigt af om barnet eller den unge har en synsrest.
 - ▶ Den centrale udmelding adresserer temaet inklusion med det sigte at øge opmærksomheden på, at børn og unge i målgruppen har behov for højt specialiserede indsatser (i forskellig intensitet) uafhængigt af, hvilken institutionel ramme, de befinder sig i.
 - ▶ Udgangspunktet for at yde en højt specialiseret indsats til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse indebærer krav til kompetencer hos fagprofessionelle. Der vil overordnet være tale om følgende kompetencer som grundlag for at yde en højt specialiseret indsats:
 - Grunduddannelse (eksempelvis lærer-, pædagog-, ergoterapeutuddannelse)
 - Efteruddannelse inden for synsområdet (eksempelvis diplommoduler i synspædagogik samt kurser i ADL og Orientering og Mobility).
 - Viden om praksis fra oplæring, praktik og vidensudveksling på arbejdspladsen.
 - Kompetencer til og viden om at arbejde med videreformidling af synsfaglig viden, herunder børne- og familiesamtaler.
 - Viden om øjensygdomme og udredning heraf.
 - Viden om muligheder for kompensering, herunder både taktilt materiale, teknologiske læremidler og punktskrift.
 - ▶ I dansk kontekst er der defineret konsensus om specialiserede kompetencer, som en synsfaglig konsulent bør have udover de almen grundlæggende kompetencer på fagområdet:
 - Kombination af synsfaglig viden med kendskab til hjerneskadebetingede synsvanskeligheder og syndromer, der ofte vil indbefatte en synsnedsættelse
 - Viden om vejledning af børn og unge i målgruppen. Dette kræver kendskab til barnets øvrige udviklingsmæssige forudsætninger.
 - Mestring af metoder til at kommunikere med børn, som ikke har et talesprog (for delmålgruppen med sammensatte vanskeligheder).
 - ▶ Den specialiserede indsats i forhold til udredning af specialundervisningsmæssige behov hos barnet kendetegnes ved inddragelsen af viden fra en flerhed af fagligheder og primærpersoner, blandt andre; sundhedspersonale, familie, pædagogisk personale og synsfagligt personale.
-

SPØRGSMAÅLSGRUPPE 3: UDFORDRINGER PÅ OMRÅDET

- ▶ Socialstyrelsen oplister følgende tendenser på området, som de vurderer giver anledning til bekymring for udviklingen på området:
 - Evalueringen af kommunalreformen viste, at kommunerne i stigende grad prioriterer at yde sociale tilbud og specialundervisning til borgerne i eget lokalområde i stedet for at benytte specialiserede tilbud i regioner og andre kommuner. Udviklingen har medført en bekymring for, om der fremover vil være tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud på det mest specialiserede specialundervisningsområde til målgruppen, som kan understøtte, at børn med alvorligt synshandicap får tilstrækkeligt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset deres behov.
 - Kortlægninger fra 2011 og 2012 af lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud på bl.a. synsområdet viser en stor nedgang i antallet af elever henvist til de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Antallet af elever med alvorlig synsnedsættelse er konstant og så lavt, at der næppe vil kunne opbygges selv bærende og dækkende synsfaglige centre
-

i Danmark alene baseret på lokale erfaringer og opgaver.

- Stigende behov for specialrådgivning og efteruddannelses tilbud som følge af øget inklusion og undervisningstilbud tættere på nærmiljøet.
- SFI's rapport fra 2010 vedrørende børn med synsnedsettelse pegede på, at børn og unge i målgruppen på trods af inklusion i folkeskolen har dårlige prognoser for trivsel i ungdoms- og voksenlivet i forhold til uddannelse og beskæftigelse – ligeså pegede rapporten Effekter af Specialundervisningen (2009) på problematikker relateret til social og faglig deltagelse i skole regi for børn med alvorlig synsnedsettelse.
- På synsområdet er tilslutningen til faglige netværk på tværs af kommuner og regioner nedadgående, hvilket udgør en bekymring for områdets vidensudvikling og vidensmiljøer, hvilket er forudsættende for at yde en højt specialiseret indsats.
- Kommunalreformen har betydet en række ændringer i organiseringen af kommunikationshandicapområdet, herunder synsområdet. Udmeldingen søger at afdække, hvilke konsekvenser omorganiseringen af området har medført.

SPØRGSMÅLSGRUPPE 4: FREMADRETTET SAMARBEJDE OM TILRETTELÆGGELSE OG KOORDINATION

- ▶ Socialstyrelsen ønsker med den centrale udmelding at skabe grundlag for en dialog med kommunerne om tilrettelæggelse af den højt specialiserede indsats for målgruppen børn og unge med alvorlig synsnedsettelse i landsdelen.
 - ▶ Den Administrative Styregruppe vil på baggrund af kommunernes besvarelse af hele spørgeskemaet drøfte udfordringerne på området og formulere et fælles svar til Socialstyrelsen om det fremadrettede samarbejde i Nordjylland om området.
 - ▶ Kommunen bedes på den baggrund anføre, hvis der er særlige forhold eller overvejelser, man ønsker at gøre opmærksom på i forhold til det fremadrettede samarbejde i Nordjylland om at sikre forsyningen af højt specialiserede indsatser og tilbud på synsområdet.
-

Udkast til kommissorium for fælleskommunalt projekt vedr.

Styrket sammenhæng mellem indsatserne på social og beskæftigelsesområdet

Baggrund	<p>Det blev i rammeaftalen 2015 for det specialiserede socialområde besluttet, at de nordjyske kommuner i fællesskab skal sætte fokus på sammenhængen mellem beskæftigelsesområdet og socialområdet i Nordjylland med henblik på at styrke den tværgående og helhedsorienterede indsats på tværs af lovområderne.</p> <p>Baggrunden for fokusområdet er, at lovgivningen på beskæftigelsesområdet i de seneste år har undergået en række omlægninger (bl.a. reform af førtidspensions- og fleksjobområdet, kontanthjælpsreform, sygedagpengereform og reformen af den aktive beskæftigelsesindsats), der også har konsekvenser for forvaltningen af socialområdet, idet de sociale og beskæftigelses/uddannelsesrettede indsats i et vist omfang er rettet til de samme borgere.</p> <p>Beskæftigelsesreformerne – særligt reformen af førtidspensionsområdet – har konkret betydet, at gruppen af borgere, der skal have en tværgående indsats efter social- og beskæftigelseslovgivningerne er voksende. Desuden betyder reformerne, at forsølgelsesgrundlaget for nogle af borgerne i målgrupperne på det sociale område er blevet væsentligt ændret, hvilket påvirker borgers samlede livssituation og servicebehov.</p>
Formål	<p>Den overordnede målsætning med behandlingen af fokusområdet er at indsamle, udvikle og udbrede bedste viden og praksis om tilrettelæggelsen af tværgående og helhedsorienterede indsats på beskæftigelses- og socialområdet, så de beskæftigelses/uddannelsesrettede og de sociale/livsforbedrende indsats i videst mulige omfang kan understøtte hinanden.</p>
Målgruppe	<p>Projektet har fokus på indsatsen til borgere i alderen 18-40 år, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet og har sammensatte problemstillinger, der giver behov for en tværgående, helhedsorienteret indsats efter social- og beskæftigelseslovgivningen med fokus på rehabilitering og livsmestring.</p> <p>Afgrænsningen af aldersgruppen har baggrund i, at det er denne aldersgruppe som beskæftigelsesreformerne (reformerne af hhv. føp/fleks og kontanthjælp) har medført de væsentligste omlægninger for.</p> <p>Projektgruppen kan foretage en yderligere afgrænsning af målgruppen som led i behandlingen af de enkelte fokusområder.</p>
Fokusområder	<p>Projektet skal konkret sætte fokus på følgende aspekter i snitfladen mellem social- og beskæftigelsesområdet:</p> <ol style="list-style-type: none"><i>Udfordringer og erfaringer med organisering af en tværfaglig og helhedsorienteret sagsbehandling</i> <p>Førtidspensionsreformen forudsætter, at der skal arbejdes tværfagligt og helhedsorienteret med målgruppen af unge, der tidligere typisk ville have fået førtidspension. I praksis kræver det tæt koordination på tværs af afdelinger - og ofte også forvaltninger – i den enkelte kommune, da bevillingskompetencen som</p>

minimum vil være delt mellem jobcenteret og socialafdelingen. Hertil kommer, at målgruppen også kan være fordelt på en række forskellige teams internt på jobcenteret, alt efter hvilken forsørgelsesydelse borger modtager (fx kontanthjælp, uddannelseshjælp, ressourceforløbsydelse, fleksydelse mv.)¹

Førtidspensionsreformen fastlægger en organisatorisk ramme for koordinationen – nemlig de såkaldte rehabiliteringsteams. Men er det tilstrækkeligt til at sikre, at ingen borgere ”falder mellem stolene” – og hvordan fungerer koordinationen i praksis?

Det foreslås på den baggrund at indsamle kommunernes forskellige erfaringer med tværgående organisering (herunder med de tværfaglige rehabiliteringsteams) med fokus på, hvad der fungerer i praksis, og hvad der skaber udfordringer.

2. Udfordringer og erfaringer med ressourceforløbene

Kernen i førtidspensionsreformen er, at borgere under 40 år i stedet for førtidspension skal have et eller flere ressourceforløb, der kan udvikle arbejdsevnen. Ressourceforløbene kan bestå af beskæftigelsesmæssige, sociale og sundhedsmæssige tilbud, der kombineres.

Det foreslås på den baggrund at undersøge og drøfte de nordjyske kommuners erfaringer de seneste to år med ressourceforløbene, og herunder have fokus på:

- Hvilke forløb investerer vi i?
- Hvordan vurderer vi effekten?
- Er der den nødvendige kvalitet i indsatsen?
- Hvad er det gode forløb?
- Har vi i landsdelen de tilbud, der er brug for?

3. Udfordringer og erfaringer med dobbeltordninger i lovgivningen

Helhedsorienterede indsatser forudsætter koordination mellem en række forskellige lovgivningskomplekser. Lovgivningen på tværs af beskæftigelses-, uddannelses-, social-, integrations- og sundhedsområdet rummer imidlertid en række dobbeltordninger, der kan give tvivl om, hvilken indsats, der skal benyttes hvornår (fx mentorer/støttekontaktpersoner/socialpædagogisk bostøtte/koordinatorer). De helt eller delvist overlappende dobbeltordninger skaber desuden en risiko for, at der etableres ukoordinerede parallelindsatser.

Det foreslås på den baggrund, at der se på:

- Kommunale erfaringer med etablering af et samlet overblik over og fælles forståelse af ”redskabskassen” på tværs af de involverede lovgivninger? Hvad bruges i givet fald hvornår – og hvorfor?
- Kommunale erfaringer med at ”pulje” indsatserne på tværs af de involverede lovgivninger?

¹ Ifølge KL er der i dag 15 forskellige forsørgelsesydelser på beskæftigelsesområdet (kontanthjælp, uddannelseshjælp, ressourceforløbsydelse, ledighedsydelse, fleksydelse mv.) og mere end 75 forskellige kombinationer af forsørgelsesydelser.

	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilken betydning har refusionssatserne for valget af indsats? Og herunder: <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvordan er overensstemmelsen mellem de kortsigtede økonomiske incitamenter, der følger af refusionssystemet, og de langsigtede økonomiske incitamenter til at investere i de mest effektive indsats? ○ Hvilken betydning vil den kommende refusionsomlægning på beskæftigelsesområdet få for valget af indsats? (NB: lovforslag om nyt refusionssystem ventes fremsat januar 2015 med henblik på virkning fra 2016) <p>4. <i>Udfordringer i sager med delt handlekommuneansvar</i></p> <p>Førtidspensionsreformen indebærer, at et stigende antal af de borgere, der har et botilbud efter Serviceloven, er omfattet af beskæftigelseslovgivningens bestemmelser fsva. forsørgelsesydelse og indsats. Såfremt borgers botilbud er placeret i en anden kommune end betalingskommunen, vil handlekommunen imidlertid ikke være den samme inden for de to involverede lovgivningsområder. Det skyldes, at handlekommunen på socialområdet som hovedregel er den kommune, der har betalingsforpligtigelsen for det tilbud, borgeren er visiteret til, mens handlekommunen indenfor beskæftigelsesområdet vil være borgers bopælskommune.</p> <p>Det foreslås på den baggrund at afdække kommunernes erfaring med de sager, hvor handlekommunen ikke er den samme på social- og beskæftigelsesområdet, og herunder se på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke problemstillinger/udfordringer opstår typisk? • Hvor mange sager drejer det sig om? • Hvordan håndteres problemstillingerne? <p>5. <i>Udfordringer og erfaringer med tilpasning af boligstrategi til målgruppens ændrede forsørgelsesgrundlag</i></p> <p>Beskæftigelsesreformerne indebærer et væsentligt nedsat forsørgelsesgrundlag for ungegruppen sammenlignet med tidligere. I indmeldingerne til udviklingsstrategien for 2015 gjorde flere kommuner på den baggrund opmærksom på, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unge, der visiteres til et botilbud efter Serviceloven, har vanskeligt ved at finansiere lejeudgiften i hovedparten af de tilbud, der hidtil er blevet benyttet, og som er etableret efter almenboligloven • unge (under 30 år) med sammensatte vanskeligheder i stigende omfang har svært ved at erhverve og fastholde egen bolig • der opleves en stigende søgning til forsorghjemmene <p>Det foreslås på den baggrund, at afdække kommunernes boligstrategi i forhold til unge på kanten af arbejdsmarkedet med sammensatte vanskeligheder.</p>
Aktiviteter	Behandlingen af fokusområdet inddeles i tre faser henholdsvis en afdækkende fase (1), en behandlende fase (2) og en anbefalende fase (3), hvor projektgruppen vil fungere

	<p>som gennemgående element.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fase 1: Afdækningen kan eksempelvis omfatte: <ul style="list-style-type: none"> ○ Indsamling af evt. eksisterende relevante undersøgelser/evalueringer af området ○ en mindre survey til alle de nordjyske kommuner om status, udfordringer og erfaringer på området (jf. de skitserede temaer ovenfor) ○ fokuserede interviews med udvalgte, centrale vidensmedarbejdere i kommunerne indenfor området <p>Projektgruppen fastlægger det endelige design for afdækningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fase 2: Behandlingen omfatter projektgruppens analyse og drøftelse af det indsamlede materiale. På denne baggrund afholdes heldagskonference for kommunale fagchefer på social- og beskæftigelsesområdet. Konferencen skal bidrage til at drøfte og udbrede den indsamlede viden om de opstillede problemfelter. Konferencen sammensættes af oplæg fra centrale videnspersoner samt drøftelser i fokuserede workshops om kommunernes erfaringer med at implementere og tilrettelægge helhedsorienterede indsatser på området. <p>Programmet for konferencen fastlægges af projektgruppen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fase 3: På baggrund af afdækningen, konferencen og projektgruppens samlede behandling af området udarbejdes kort handlingsorienteret afrapportering, der omfatter gruppens konklusioner, opmærksomhedspunkter og anbefalinger til området, herunder anbefalinger til mulige tværkommunale og/eller tværsektorielle tiltag og indsatser. <p>Den Administrative styregruppe (DAS) træffer herefter beslutning om, hvorvidt og i hvilken form der skal arbejdes videre med anbefalingerne.</p>
Organisering	<p><i>Styregruppe:</i> DAS for social/specialundervisningsområdet.</p> <p><i>Referencegruppe:</i> Den nye direktørkreds på beskæftigelsesområdet</p> <p><i>Projektgruppe:</i> udpeges af Styregruppen (DAS) og sammensættes af 4-6 kommunale myndighedsrepræsentanter, der repræsenterer hhv. beskæftigelses- og socialområdet. Der udpeges fagchefer og/eller centrale konsulenter, der arbejder med den strategiske og organisatoriske udvikling af området.</p> <p><i>Sekretariat:</i> konsulent fra rammeaftalesekretariatet</p>
Tidsplan	<p>Behandlingen af temaet skal forløbe i 2015 med endelig afrapportering til DAS januar 2016.</p> <p>DAS skal løbende holdes orienteret om fremdriften af behandlingen af temaet.</p>
Ressourcer	<p>Projektgruppen forventes at afholde ca. 5-6 møder af ca. 3 timers varighed.</p>

Socialtilsyn Nord

Springvandspladsen 5
9800 Hjørring

Telefon: 7233 6930

socialtilsynnord@hjoerring.dk.
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Dato 19. december 2014

Notat

Erfaringer med samarbejdet og dialogen i Regional Følgegruppe til Socialtilsyn Nord – 2014.

Den Administrative Styregruppe besluttede 15. november 2013, at der i forbindelse med oprettelsen af Socialtilsyn Nord skulle nedsættes en regional følgegruppe med det formål, at etablere et forum, hvor socialtilsynets virksomhed kan drøftes. Ønsket med følgegruppen er, at sikre de bedste vilkår for dialog og samarbejde, mellem Socialtilsyn Nord og de kommuner og regioner der er omfattet af Socialtilsyn Nord's tilsyn.

Møder i den regionale følgegruppe er blevet suppleret med bilaterale møder mellem Socialtilsyn Nord og de enkelte kommuner og regioner, der er med i følgegruppen.

I det nedenstående gives en kort opsamling af erfaringerne med samarbejdet og dialogen i følgegruppen og de bilaterale møder i 2014. Opsamlingen er udarbejdet af Socialtilsyn Nord i samarbejde med følgegruppens medlemmer.

Erfaringer med samarbejdet og dialogen i følgegruppen

Følgegrupperne afholdes på skift mellem de enkelte medlemmer og der har været afholdt i alt tre møder i 2014 i henholdsvis Vrå, Aabybro og Aalborg.

På følgegruppemøderne har Socialtilsyn Nord givet generel information, om tilsyns- og godkendelsesarbejdet og der har været mulighed for gå i dialog herom. Derudover har der været taget emner op, som deltagerne i følgegruppen har ønsket drøftet.

Emner der har været drøftet på følgegruppemøderne i forhold til tilbud har f.eks. været de enkelte tilbuds juridiske grundlag, manglende myndighedsinstrukser og problemer med brug af og uploading af data på Tilbudsportalen, behov for fleksibilitet i antallet af godkendte pladser og problemer med fremsendelse af budget for kommunale tilbud inden 1. oktober mv..

Emner der har drøftet på familieplejeområdet har f.eks. været rekruttering af nye plejefamilier og en fælles strategi herfor, problemer med at matche familier fra Tilbudsportalen med konkrete børn, sagsbehandlingstider ved nygodkendelser og afklaring af underrettningsprocedurer ved bekymrende forhold.

Tilbage meldingen fra Socialtilsyn Nord, kommunerne og regionerne er, at følgegruppemøderne opleves som gode og velegnede til at dele informationer, erfaringer og problemstillinger på tværs. Derudover giver følgegruppemøderne vigtige input til Socialtilsyn Nord i forhold til fortsat, at udvikle på kvalitet, processer og samarbejde i tilsynet.

Erfaringerne med samarbejdet og dialogen i de bilaterale møder

2014 har været præget af, at det har været første år under med nye rammer for godkendelse og tilsyn med tilbud og plejefamilier. Det har medført at dialog og samarbejde mellem Socialtilsyn Nord og de nordjyske kommuner, Region Nordjylland, Region Midtjylland og Silkeborg Kommune er blevet prioriteret højt. Derfor har der været afholdt to møder med hver af kommunerne/regionerne.

På møderne har der været mulighed for at drøfte konkrete problemstillinger parterne imellem. Det har været oplevelsen, at de bilaterale møder har været med til at forebygge at mindre problemer voksede sig store og, at det har været muligt at afklare evt. misforståelser og ønsker til fremtidigt samarbejde.

Generelle erfaringer

Såvel form, som indhold af møderne har været oplevet positivt af både Socialtilsyn Nord og kommuner og regioner.

Det har været oplevelsen, at det har været givende for dialogen, at der har været et forum for generelle drøftelser på følgegruppemøderne og et forum for konkrete problemstillinger på de bilaterale møder.

Derudover har det været oplevelsen at de emner der har været vendt i begge fora har været relevante i forhold til at sikre at tilsynet giver mening for alle parter.

Samarbejdet i 2015

På baggrund af de gode erfaringer vil der fortsat afholdes både følgegruppemøder og bilaterale møder.

Der vil i 2015 blive afholdt fire møder i følgegruppen fordelt jævnt over året. Møderne vil fortsat afholdes på skift hos medlemmerne og næste møde afholdes den. 6. februar 2015 i Thisted.

Form og indhold af følgegruppemøderne vil fortsætte stort set uændret. Dog har det været drøftet om møderne i 2015 skal deles op i to, hvor første del er fælles og anden del deles op i forhold til f.eks. tilbudsområdet og plejefamilieområdet. Formålet skulle være at give mulighed for fagspecifikke drøftelser, hvor det er muligt at komme mere i dybden med de emner, der tales om. En endelig beslutning om en evt. ændring af møderne besluttet dog først på et kommende møde i følgegruppen.

De bilaterale møder med kommuner og regioner fortsætter i 2015. Dog planlægges kun et møde årligt i stedet for to. Der vil selvfølgelig være mulighed for at aftale ekstra møder med kommuner/regioner, hvis det ønskes.

Notat senfølger af seksuelt misbrug

Ifølge Socialstyrelsen defineres overgreb som situationer og episoder, hvor

- En voksen udnytter barnets tillid
- Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet
- Barnet ikke kan forstå eller misforstår – eller som barnet ikke er modent til at give samtykke til,
- Det seksuelle overgreb er et udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser
- Andre børn og unge udsætter barnet for seksuelt grænseoverskridende adfærd.
- Der begås en handling, der overskrider samfundets lovgivning og almindelig moral

Det er vanskeligt at opgøre det præcise antal borgere, der er udsat for seksuelle overgreb, idet en del overgreb formentligt aldrig bliver opdaget eller den krænkede vælger at tie med overgrebene. På baggrund af tidligere internationale undersøgelser anslås det imidlertid, at 7,9 % af mænd og 19,7 % af kvinder har været udsat for seksuelt overgreb inden det 18. år.

Mellem 60-80 % af disse borgere vil opleve senfølger i deres voksenliv, Der er således tale om en meget stor andel af befolkningen, der rammes af overgreb og senfølger heraf.

Undersøgelser indikerer desuden, at borgere med senfølger af seksuelt misbrug kan være kendetegnet ved følgende problemstillinger i voksenlivet:

- Posttraumatisk stress-syndrom
- Depression
- Angst
- Seksuel risikoadfærd, forstyrrelser og gentagelse af overgreb
- Borderline
- Spiseforstyrrelser

Der er således en række problemstillinger, som kan betegnes som senfølger af overgreb i barndommen – men der er ikke tale om en bestemt diagnose eller symptomer. Det er dermed heller ikke muligt at betegne borgere med senfølger som en homogen gruppe med samme problematikker.

Derimod er det dokumenteret, at ovenstående problematikker/diagnoser er hyppigere forekommende hos borgere, der har oplevet et overgreb i barndommen, hvorfor overgreb i betydelig grad kan medføre en række problematikker – herunder øget risiko for marginalisering (eksempelvis misbrug, psykiske problemer eller risiko-adfærd).

Socialstyrelsen har på baggrund af data fra 2008-2011 vedr. borgere, der har fået hjælp i form af psykolog-ordning (11-12 timers gratis psykolog-hjælp) fundet, at kvinderne er klart overrepræsenteret i relation til at modtage hjælp. Således er 80 procent af borgerne, der har modtaget psykolog hjælp kvinder. Endvidere finder Socialstyrelsen, at gennemsnitlig er borgere med senfølger 37 år, inden de opsøger hjælp.

Hjælpeforanstaltninger til borgere med senfølger

Forud for etablering af regionale centre med speciale i borgere med senfølger i 2012-2013, udgjorde hjælpen til borgere med senfølger følgende tilbud:

- 12 frivillige tilbud/centre som i forskelligt omfang tilbyder vejledning, råd, gruppeforløb mv.
- Psykolog-ordning: Privatpraktiserende læger kan henvise til psykolog i maksimalt 11 timer

- Behandling hos psykolog/psykoterapeut omfattet af egenbetaling fra borgeren (eventuelt med økonomisk støtte bevilliget fra kommunen)

I forbindelse med satspuljen 2012 blev der afsat 67 millioner til etablering af tre regionale centre for seksuelt misbrugte borgere. Centrene skal sikre, at borgere med senfølger af seksuelt misbrug modtager professionel behandling og støtte, samt en frivillig del.

De tre regionale centre er placeret i København (CSM- Øst), Odense (CSM-Fyn) og Aarhus (CSM Midt-nord). På den baggrund skal der primo 2015 tages stilling til hvorvidt finansieringen af de regionale centre skal fortsættes og gøres permanent. Stillingtagen vil blandt andet tage udgangspunkt i evalueringer gennemført af Videnscenter for Psykotraumatologi og Socialstyrelsen. Herunder skal en af evalueringerne fokusere på centrenes mulighed for at sikre en hjælp, der er geografisk dækkende for hele landet.

Tilbud til borgere i Nordjylland

Geografisk skal borgere bosat i Region Nordjylland dermed modtage hjælp i det regionale center i Aarhus – CSM Midt-Nord. Centret er en selvejende institution med bestyrelse og i tillæg til den professionelle behandlingssektion i Aarhus er der ligeledes Christine-Centret (frivillig del). Centret blev etableret pr 1.6.2013 og bevillingen udløber pr. 31.12 2015.

I forbindelse med evalueringen af de tre regionale centre, der forventeligt er tilgængelige i 2015, vil det være muligt at opgøre antallet af borgere fra Region Nordjylland, der er i målgruppen.

CSM Midt-Nord har tre spor i deres tilbud: Behandlingssektionen tilbyder individuel- og gruppeterapi. I tillæg hertil er der mulighed for at yde telefonisk rådgivning. Frivilligsektionen råder over en cafe/værested med mulighed for sociale arrangementer. I sektionen tilbydes også personlig og telefonisk rådgivning. Slutteligt er tilknyttet socialrådgiverfunktion med mulighed for personlig og telefonisk rådgivning.

CSM Midt-Nord råder således over en række tilbud, der understøtter såvel en professionel og frivillig hjælp til borgere med senfølger.

Imidlertid betyder placeringen, at det kan være vanskeligt for borgere fra Region Nordjylland at benytte tilbuddet. Borgere med senfølger vil typisk opleve det som vanskeligt at opsøge hjælpen, hvorfor tilgængeligheden i hjælpetilbuddene bliver yderst betydningsfuldt. Endvidere har borgere med senfølger ofte en række svære problematikker/diagnoser, der såfremt de ikke behandles kan medføre en forringet livskvalitet for borgerne. En problematik som angst kan eksempelvis betyde, at en relativ lang transporttid kan blive en barriere for at opsøge hjælp. En afledt effekt kan dermed blive, at borgere med senfølger ikke tilbydes og opsøger den nødvendige hjælp.

På den baggrund forekommer det problematisk, at formålet med de regionale centre var at sikre alle borgere med senfølger et tilbud, hvorefter placeringen og antallet af centre betyder, at borgere i blandt andet yderområder reelt ikke kan benytte tilbuddene.

Problematikken kan imødekommes ved, at der oprettes en satellit-funktion af CSM centret i Aarhus eller en et selvstændigt center i Nordjylland.